

ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการอาสาสมัครของนิสิตปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายณัฐกุล อาชวกุลเทพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
ปีการศึกษา 2556

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

SELECTED FACTORS RELATED TO VOLUNTEERISM OF CHULALONGKORN
UNDERGRADUATE STUDENTS

Mr. Nutthakul Achavakulthep

The logo of Chulalongkorn University, featuring a central emblem with a sunburst and a tiered structure, set against a light background.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการอาสาสมัครของนิสิตปริญญา
ตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย

นายณัฐกุล อาชวกุลเทพ

สาขาวิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.กุลยา พิสิษฐ์สังฆการ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.กุลยา พิสิษฐ์สังฆการ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล)

ณัฐกุล อาชวกุลเทพ : ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการอาสาสมัครของนิสิตปริญญาตรี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (SELECTED FACTORS RELATED TO VOLUNTEERISM
OF CHULALONGKORN UNDERGRADUATE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก: อ. ดร.กฤษยา พิสิทธิ์สังฆการ , 79 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการอาสาสมัครในนิสิต
นักศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีอายุ
ระหว่าง 17-24 ปี จำนวน 360 คน จำแนกตามพฤติกรรมอาสาสมัครเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มนิสิตที่
ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา 180 คน และกลุ่มนิสิตที่มีพฤติกรรม
อาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา 180 คน ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการ
วิจัยประกอบด้วย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการอาสาสมัคร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้
ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเอื้อต่อ
สังคม ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมอาสาสมัคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูล
ทั่วไป มาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร มาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม
อาสาสมัคร และมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์
ถดถอยโลจิสติก ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการถดถอยโลจิสติกร่วมกันอธิบาย
ความแปรปรวนของพฤติกรรมอาสาสมัครได้ร้อยละ 32.8 ($R^2_{CS} = .328$) ปัจจัยที่สามารถทำนาย
พฤติกรรมอาสาสมัครได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ
ในการอาสาสมัครในด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้
ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร โดยสมการถดถอยโลจิสติกสามารถทำนาย
พฤติกรรมอาสาสมัครได้ถูกต้องร้อยละ 77.2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

5477604638 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: SELECTED FACTORS / VOLUNTEERISM / UNDERGRADUATE STUDENTS

NUTTHAKUL ACHAVAKULTHEP: SELECTED FACTORS RELATED TO
VOLUNTEERISM OF CHULALONGKORN UNDERGRADUATE STUDENTS.
ADVISOR: KULLAYA PISITSUNGKAGARN, Ph.D., 79 pp.

The purpose of this research study was to examine selected factors related to volunteerism in undergraduate students. Participants were 360 undergraduates, aged 17-24, from Chulalongkorn University. Participants were divided into 2 groups of 180 each based on their volunteerism. For those with volunteer engagement, they conducted 30 or more hours of volunteer activities during the past three months. For those without such engagement, they did not involve in any volunteer activities during that period. Independent variables were factors relevant to functions served by volunteerism, perceived behavioral control and factors relevant to prosocial personality. Research instruments were personal data questionnaire, Volunteer Functions Inventory, Perceived Behavioral Control Questionnaire, and Prosocial Personality Battery. Data were analyzed using Logistic Regression Analysis. Results demonstrated that all dependent variables of the logistic regression equation mutually explain 32.8% ($R^2_{CS} = .328$) of the variation. Two factors significantly related to volunteerism were the “understanding” function of volunteerism ($p < .001$) and perceived behavioral control ($p < .001$). The logistic regression equation could correctly predict volunteerism in these undergraduates with the accuracy of 77.2%.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Psychology

Student's Signature .....

Academic Year: 2013

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.กฤษยา พิธิษฐ์สังฆการ ซึ่งท่านกรุณาฝึกฝนให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆในการวิจัย พิจารณาตรวจแก้ไข ปรับปรุง และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความเมตตาของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังขอขอบพระคุณคณาจารย์อีก 4 ท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำแก่ผู้วิจัยตลอดการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คณาจารย์เหล่านั้นได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ตั้ยคำภีร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราช สุวัจจน์ และอาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต้พันธ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งหลายที่ช่วยให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงเจ้าหน้าที่คณะจิตวิทยาทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานต่างๆเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังขอขอบคุณ นายกวีไกร ม่วงศิริ นางสาวไพลิน ลีวัฒนชัย นางสาวอัจฉิมา อาภาพันธ์ นางสาวสุทธิดา จันทร์กลัด นางสาวแววนภา โกศลดิลก นางสาวพันธิตรา คุวัฒนสุชาติ นางสาวสินีนากู ไชยวงศ์ นางสาววฤณ ปฐมวิชัยวัฒน์ นางสาวเอนิการ์ พลอยสมบูรณ์ และนางสาวประภัสสร ฉันทศิริเวทย์ เพื่อนคณะจิตวิทยาการศึกษารุ่น 27 สำหรับความทรงจำที่ดี ความเข้าใจ ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ความมีน้ำใจ และการร่วมทุกข์ร่วมสุข เป็นกำลังใจให้กันตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆไปได้ด้วยดีทุกครั้งเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ นางสุภา และนายเอี่ยม อาชวกุลเทพ มารดาและบิดาของผู้วิจัย และทุกคนในครอบครัว ผู้ซึ่งคอยให้การสนับสนุน ดูแลเอาใจใส่ ให้ความรัก และความหวังใยตลอดจนเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจและขอเทิดทูนพระคุณนี้ไว้เหนือสิ่งอื่นใด

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. ความหมายของการอาสาสมัคร.....	7
2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการอาสาสมัคร.....	8
2.1. แนวคิดเรื่องพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial behavior).....	8
2.2. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motive Concept).....	9
2.3. แนวทางการกระทำตามเหตุผล (Reasoned Action Approach).....	15
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การพิทักษ์สิทธิของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา.....	35
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน.....	42
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	46
สรุปผลการวิจัย.....	46
อภิปรายผลการวิจัย.....	46
ข้อจำกัด.....	51
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	52
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	52
รายการอ้างอิง.....	53
ภาคผนวก.....	56
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	79

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบของแรงจูงใจในการอาสาสมัคร	12
ตารางที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร แบบ 7 ระดับ	24
ตารางที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร แบบ 5 ระดับ	25
ตารางที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำในการวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อ แยกตามด้านของแรงจูงใจในการอาสาสมัคร	26
ตารางที่ 5 เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม อาสาสมัคร แบบ 7 ระดับ	27
ตารางที่ 6 เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม อาสาสมัครแบบ 5 ระดับ.....	28
ตารางที่ 7 เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม	30
ตารางที่ 8 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกแบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำในการวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อ แยกตามด้านของบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม	31
ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามคณะ (N = 360).....	36
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามพฤติกรรมอาสาสมัคร (N = 360).....	37
ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครและมีพฤติกรรม อาสาสมัครจำแนกตามเพศ (N = 360).....	37
ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครและมีพฤติกรรม อาสาสมัครจำแนกตามอายุ (N = 360).....	38
ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครและมีพฤติกรรม อาสาสมัครจำแนกตามชั้นปี (N = 360).....	38
ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของกิจกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร (n = 180).....	39
ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของเหตุผลที่ไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มี พฤติกรรมอาสาสมัคร (n = 180)	39
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระแต่ละตัว เปรียบเทียบระหว่าง กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครและกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร (N = 360)	41
ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกของตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม อาสาสมัคร (N = 360).....	43

ตารางที่ 18 อัตราความสามารถในการทำนายความเป็นไปได้ที่จะมีพฤติกรรมอาสาสมัครและไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร	44
ตารางที่ 19 จำนวนข้อกระทงรวมของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครในขั้นพัฒนามาตรวัดและหลังจากผ่านการพัฒนาคุณภาพของมาตรวัด	58
ตารางที่ 20 จำนวนข้อกระทงรวมของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครในขั้นพัฒนามาตรวัดและหลังจากผ่านการพัฒนาคุณภาพของมาตรวัด	58
ตารางที่ 21 จำนวนข้อกระทงรวมของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมในขั้นพัฒนามาตรวัดและหลังจากผ่านการพัฒนาคุณภาพของมาตรวัด	59
ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร	60
ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ	61
ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านสังคม	62
ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านอาชีพ	63
ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการปกป้องตนเอง	64
ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการพัฒนาตนเอง	65
ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร	66

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อ
ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของ
ข้ออื่นๆของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น 67

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อ
ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของ
ข้ออื่นๆของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเอื้อเฟื้อ 70

ตารางที่ 31 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ 71

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 โมเดลการเกิดพฤติกรรมตามแนวทางการกระทำตามเหตุผล 17

ภาพที่ 2 แผนภาพการเปรียบเทียบปัจจัยด้านแรงจูงใจในการอาสาสมัครและแนวทางการกระทำตาม
เหตุผล..... 18

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอาสาสมัครนั้นเป็นบทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนสังคมไทย ในปี 2544 ได้มีการสำรวจจำนวนอาสาสมัครที่ทำงานในหน่วยงานต่างๆทั้งของรัฐและเอกชน โดยผลการสำรวจพบว่า ประเทศไทยมีอาสาสมัครที่ทำงานอยู่ทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชนรวมกันทั้งสิ้นมากกว่า 10,000,000 คนด้วยกัน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2555) ซึ่งรัฐบาลก็ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของงานอาสาสมัครจึงทำการกำหนดนโยบายการพัฒนางานอาสาสมัครขึ้น โดยหนึ่งในนโยบายที่รัฐบาลกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนางานอาสาสมัครนั้นคือการปลูกจิตสำนึกของอาสาสมัครให้กับเด็กและเยาวชน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2555)

ในส่วนของการตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล สถาบันการศึกษาต่างๆโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาได้เข้ามามีบทบาทในการปลูกจิตสำนึกของอาสาสมัครให้กับเยาวชนที่เป็นนิสิตและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้นๆ อาทิเช่น การบรรจุให้มีการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะเป็นหนึ่งในคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงแม้จะยังไม่บรรจุเป็นข้อบังคับของการสำเร็จการศึกษา แต่ได้มีการวางแผนส่งเสริมให้นิสิตระดับปริญญาตรีต้องทำกิจกรรมจิตอาสาเป็นเวลาอย่างน้อย 10 ชั่วโมงต่อปี (งานสื่อสารนานาชาติ ศูนย์สื่อสารองค์กร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555) พันธกิจในการสร้างจิตสาธารณะให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล (ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์หลัก, ม.ป.ป.) และการจัดตั้งสำนักบัณฑิตอาสาสมัครของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (กว่าจะมาเป็น... สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร, ม.ป.ป.) ซึ่งงานอาสาสมัครเหล่านี้เป็นการช่วยเหลือสังคมทั้งในยามปกติ เช่น การลงพื้นที่พัฒนาชุมชน การสอนหนังสือให้แก่เด็กผู้พิการทางสายตา หรือการบริจาคสิ่งของให้กับมูลนิธิต่างๆ และในยามที่เกิดปัญหาเช่น การช่วยเหลือและเยียวยาผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยมหาวิทยาลัยเหล่านี้ล้วนเล็งเห็นถึงความสำคัญและได้มีการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมอาสาสมัครต่างๆเพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกของอาสาสมัครในนิสิตและนักศึกษาทั้งสิ้น

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งในงานวิจัยของต่างประเทศนั้น การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครนั้นเป็นที่นิยมกันอย่างมากในช่วงปี 1990 (Houle, Sagarin, & Kaplan, 2005) และด้วยความสำคัญของงานอาสาสมัครนี้ทำให้นิยามนี้ยังคงมีต่อเนื่องในระยะเวลาต่อมา ส่งผลให้มีความรู้ตื้นของงานวิจัยในระยะหลัง โดยมีงานวิจัยระบุถึงปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการอาสาสมัคร จากงานวิจัยของ Finkelstien (2009) พบว่าแรงจูงใจในการอาสาสมัครและบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมนั้นเป็นปัจจัยที่สามารถใช้ในการทำนายระยะเวลาในการอาสาสมัครของนักศึกษาได้ นอกจากนี้ในงานวิจัยของ Greenslade และ White (2005) ซึ่งทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกับอาสาสมัครนั้นพบว่า นอกจากปัจจัยด้านแรงจูงใจในการอาสาสมัครที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครแล้วนั้น ปัจจัยด้านเจตนาในการอาสาสมัครตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1991) ก็สามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้เช่นกัน

ดังที่กล่าวถึงในข้างต้น แรงจูงใจนับเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอาสาสมัคร (Finkelstien, 2009; Greenslade & White, 2005) ดังนั้นงานวิจัยส่วนหนึ่งจึงมุ่งเน้นประเด็นนี้ (Clary & Snyder, 1999; Finkelstien, 2009; Greenslade & White, 2005; Houle et al., 2005; Shye, 2010; Wu, Wing Lo, & Liu, 2009) โดยงานเหล่านี้ได้รับอิทธิพลจากการศึกษาของ Clary และคณะ (1998) ที่ได้ทำการศึกษาแนวคิดและทำการวิจัยเกี่ยวข้องกับการทำงานของจิตใจในแง่มุมต่างๆ และผลของแรงจูงใจที่มีต่อการอาสาสมัคร ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปกระบวนการที่เกิดขึ้นทั้งทางจิตใจและทางสังคมที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครจนได้ออกมาเป็นหกอองค์ประกอบด้วยกัน โดยองค์ประกอบแต่ละด้านนี้เป็นตัวแทนของกลไกการตอบสนองความต้องการของบุคคลในแต่ละรูปแบบ ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านการปกป้องตนเอง และด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้นับเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครของบุคคลได้โดยบุคคลมีแนวโน้มที่จะทำการอาสาสมัครเพิ่มมากขึ้นเมื่อแรงจูงใจของบุคคลตรงกันกับโอกาสในการอาสาสมัครนั้นๆ และในการส่งเสริมการอาสาสมัครในระยะยาวนั้น รูปแบบของการส่งเสริมควรจะเป็นการให้บุคคลเกิดความต้องการที่จะอาสาสมัครด้วยตนเองผ่านการตอบสนองปัจจัยเหล่านี้ โดยไม่ใช้การบังคับหรือกำหนดให้การอาสาสมัครเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ที่จำเป็นต้องทำ (Clary & Snyder, 1999)

นอกจากปัจจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจแล้วนั้น อีกแนวคิดหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจและได้รับการศึกษาในบริบทของการอาสาสมัครเช่นกันคือ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991) ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นแนวทางการกระทำตามเหตุผล (Fishbein & Ajzen, 2011) เช่นในงานวิจัยของ Warburton และ Terry (2000) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมอาสาสมัครตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านเจตนาในการแสดงออกพฤติกรรม เจตคติต่อการแสดงพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งผลการวิจัยนั้นเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยพบว่าปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สามารถใช้ในการทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครของบุคคลได้นั้นเอง และเมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้ว จะพบว่ามีปัจจัยบางส่วนที่มีความใกล้เคียงกันระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจตามมุมมองของ Clary และคณะ (1998) และทฤษฎีนี้อันได้แก่ ปัจจัยด้านเจตคติกับปัจจัยด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร และปัจจัยด้านการรับรู้กลุ่มอ้างอิงกับปัจจัยด้านสังคม

จากแนวคิดทั้งสองที่ได้กล่าวไว้เบื้องต้นนั้น ล้วนเป็นแนวคิดที่กล่าวถึงผลที่เกิดภายในตัวของบุคคลผู้ทำการอาสาสมัครเอง แต่ในแง่มุมของการอาสาสมัครนั้น อีกมุมมองที่มีความสำคัญและไม่ควรมองข้ามเป็นอย่างยิ่งคือมุมมองเกี่ยวกับการเอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่น หรือมุมมองที่ให้ความสำคัญอยู่ที่บุคคลอื่นนั่นเอง ซึ่ง Penner, Fritzsche, Craiger, และ Freifeld (1995) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมนี้ โดยศึกษาจากทฤษฎีบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมหลายทฤษฎีมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ และสร้างขึ้นเป็นบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม ซึ่งหมายถึงบุคลิกภาพของบุคคลที่แสดงถึงแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมนั่นเอง โดยบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมนั้นประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบด้วยกันได้แก่ ความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น และความ

เอื้อเพื่อ ซึ่งในการศึกษาผลขององค์ประกอบทั้งสองนี้ต่อการอาสาสมัครพบว่า องค์ประกอบทั้งสองนี้ส่งผลต่อการอาสาสมัครในบริบทที่แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับการอาสาสมัครอย่างมากมายในต่างประเทศ ซึ่งเป็นสังคมแบบปัจเจกที่บุคคลส่วนมากมุ่งเน้นไปที่การตอบสนองความคิดความต้องการส่วนบุคคล ดังที่ปรากฏในทฤษฎีของ Clary และคณะ (1998) และแนวทางการกระทำตามเหตุผล (Fishbein & Ajzen, 2011) แม้ว่าจะมีการพบผลที่ใกล้เคียงกันนี้ในประชากรจีนซึ่งเป็นสังคมตะวันออก (Wu et al., 2009) ที่มุ่งเน้นมุมมองแบบคณาธิปไตย (Hofstede, 2001) แต่วัฒนธรรมของสังคมจีนและสังคมไทยก็ยังคงมีความแตกต่างกันอยู่พอสมควร และยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าวต่อพฤติกรรมการอาสาสมัครในบริบทของสังคมไทย จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า ในบริบทของสังคมที่มีรูปแบบสังคม ความเชื่อ และวัฒนธรรมที่ต่างกันนี้ ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการอาสาสมัครอย่างไร

จากเหตุผลดังกล่าวการศึกษาในครั้งนี้จึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครของนิสิตและนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจัยคัดสรรในการศึกษานี้ได้แก่ แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านต่างๆที่ Clary และคณะ (1998) ได้กล่าวไว้คือ ด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านการปกป้องตนเอง ด้านการพัฒนาตนเอง บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมทั้งสองด้านคือ ด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น ด้านความเอื้อเพื่อ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการกระทำตามเหตุผลที่ไม่ทับซ้อนกับปัจจัยด้านแรงจูงใจซึ่งได้แก่ ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมตามแนวทางการกระทำตามเหตุผล ซึ่งในส่วนของปัจจัยอื่นๆของแนวทางการกระทำตามเหตุผลซึ่งได้แก่ เจตคติ และการรับรู้กลุ่มอ้างอิงนั้นได้ถูกรวบรวมด้วยตัวแปรในทฤษฎีแรงจูงใจในการอาสาสมัครแล้ว

การเลือกศึกษาการอาสาสมัครในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น นอกเหนือจากที่ผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ด้านการวางแผนนโยบายของมหาวิทยาลัยแล้วนั้น ช่วงอายุของนิสิตและนักศึกษามหาวิทยาลัยยังเป็นช่วงวัยรุ่น ซึ่ง Shaffer (2009) ได้กล่าวถึงลักษณะของวัยรุ่นตามทฤษฎีพัฒนาการของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นนั้นเป็นช่วงที่การพัฒนาทางร่างกาย สมบูรณ์เทียบเท่ากับวัยผู้ใหญ่ มีการพัฒนาความคิดที่ซับซ้อน สามารถเข้าใจบทบาททางสังคมและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีทักษะเพียงพอในการทำงานต่างๆ มีอิสระที่จะคิดและแสดงพฤติกรรมตามความคิดของตนเอง มีอัตลักษณ์แห่งตนที่ชัดเจน และมีการพัฒนาค่านิยมเป็นของตนเองแล้ว กล่าวคือ วัยรุ่นนั้นเป็นช่วงวัยแรกของพัฒนาการที่พัฒนาการส่วนใหญ่มีความสมบูรณ์เทียบเท่ากับผู้ใหญ่ จึงมีความพร้อมในการอาสาสมัครซึ่งต้องใช้ทั้งร่างกาย ความคิด การตัดสินใจ และทรัพยากร นอกจากนี้จากงานวิจัยของ (Law, 2008) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครในวัยนี้ ยังได้เสนอว่าในการปลูกฝังการอาสาสมัครในวัยรุ่นนั้นยิ่งบุคคลมีประสบการณ์ในการอาสาสมัครเร็วเพียงใด ก็จะมีส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะทำการอาสาสมัครมากยิ่งขึ้น

ผลจากงานวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครของนิสิตและนักศึกษาในบริบทของสังคมไทยที่มีความแตกต่างจากสังคมต่างชาติมากยิ่งขึ้น และยังจะช่วยให้ทางสถาบันการศึกษาต่างๆที่ต้องการปลูกฝังและส่งเสริมพฤติกรรมการอาสาสมัครนั้นสามารถวางแผน นโยบาย และจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการอาสาสมัครของ

นิสิตและนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการช่วยให้นิสิตและนักศึกษาได้เกิดการพัฒนาตนเองทั้งในด้านทักษะ และจิตเจิมมากยิ่งขึ้น และการอาสาสมัครนี้ยังเป็นการช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆทั้งในยามปกติและในยามที่เกิดปัญหาอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการอาสาสมัครของนิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

1. ตัวแปรตาม (Dependent variable)
  - แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ
    - 1.1. ผู้มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา
    - 1.2. ผู้ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา
2. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) มี 9 ตัวแปร ประกอบด้วย
  - 2.1. แรงจูงใจด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร
  - 2.2. แรงจูงใจด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ
  - 2.3. แรงจูงใจด้านสังคม
  - 2.4. แรงจูงใจด้านอาชีพ
  - 2.5. แรงจูงใจด้านการปกป้องตนเอง
  - 2.6. แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง
  - 2.7. บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น
  - 2.8. บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเอื้อเฟื้อ
  - 2.9. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาถึงปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัครของนิสิตและนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

1. นิสิตและนักศึกษา หมายถึง บุคคลที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย
2. การอาสาสมัคร หมายถึง การกระทำเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่นหรือสังคม ซึ่งมีใช้หน้าที่หรือความรับผิดชอบของตนเอง และเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจของผู้กระทำ โดยไม่คาดหวังผลตอบแทนเป็นรูปธรรม
3. ผู้มีพฤติกรรมอาสาสมัคร หมายถึง นิสิตและนักศึกษาที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา
4. ผู้ที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร หมายถึง นิสิตและนักศึกษาที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา

5. แรงจูงใจด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร หมายถึง แรงจูงใจเกี่ยวกับการช่วยให้บุคคลได้แสดงออกถึงค่านิยมที่ตนยึดถือเอาไว้ภายในจิตใจของตนเอง เช่น ความใส่ใจในความสุขของผู้อื่น หรือการอุทิศตนให้กับสังคม วัดด้วยมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านค่านิยมในการอาสาสมัครของ Clary และคณะ (1998)

6. แรงจูงใจด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ หมายถึง แรงจูงใจเกี่ยวกับการมีโอกาสที่จะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และได้ฝึกฝนทักษะต่างๆของตนเองที่อาจจะไม่ค่อยมีโอกาสได้ฝึกฝนให้ดีขึ้นได้ รวมไปถึงการได้เรียนรู้จากประสบการณ์แปลกใหม่ที่บุคคลไม่เคยพบเห็นมาก่อน วัดด้วยมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจของ Clary และคณะ (1998)

7. แรงจูงใจด้านสังคม หมายถึง แรงจูงใจเกี่ยวกับการคำนึงถึงความสัมพันธ์หรือการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มบุคคลหรือสังคมที่บุคคลให้ความสำคัญ เช่น ความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้อื่น การรับรู้ถึงแรงกดดันจากทางสังคม หรือการพยายามให้ตนเองมีความคล้ายคลึงและได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม วัดด้วยมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านสังคมของ Clary และคณะ (1998)

8. แรงจูงใจด้านอาชีพ หมายถึง แรงจูงใจเกี่ยวกับการได้รับประโยชน์จากการอาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ เช่น เป็นหลักฐานในการสมัครงาน ได้ทดลองทำงานที่ตนสนใจ หรือเป็นโอกาสที่ทำให้ได้รู้จักกับบุคคลที่ส่งผลต่ออาชีพการงานของตนเอง วัดด้วยมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านอาชีพของ Clary และคณะ (1998)

9. แรงจูงใจด้านการปกป้องตนเอง หมายถึง แรงจูงใจเกี่ยวกับการปกป้องอัตรดาของตนเองจากตัวตนด้านที่ไม่ดีของตนเอง เช่น ความพยายามที่จะลดความรู้สึกผิดที่ตนโชครึกกว่าบุคคลอื่น หรือเป็นความพยายามที่จะจัดการกับปัญหาของตนเอง วัดด้วยมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการปกป้องตนเองของ Clary และคณะ (1998)

10. แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง แรงจูงใจเกี่ยวกับการมุ่งพัฒนาความรู้สึทางด้านบวกที่บุคคลมีต่อตนเองหรือเป็นการมุ่งไปที่ความองงามของอัตรดาของบุคคล เช่น การรู้สึกดีต่อตนเองเมื่อได้ทำการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือการมองว่าตนเองเป็นคนที่เอื้อเฟื้อจากการได้เสียสละให้แก่ผู้อื่น วัดด้วยมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการพัฒนาตนเองของ Clary และคณะ (1998)

11. บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลจะเกิดความรู้สึกประทับใจและใส่ใจในความสุขของผู้อื่นทั้งด้านความคิด และความรู้สึก เช่น การพยายามเข้าใจผู้อื่นผ่านการคิดในมุมมองเดียวกับบุคคลนั้น วัดด้วยมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมในด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่นของ Penner (2002)

12. บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเอื้อเฟื้อ หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลจะให้ความช่วยเหลือกับบุคคลอื่นโดยความเอื้อเฟื้อนี้อาจเห็นได้จากการเคยให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่นในอดีต วัดด้วยมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมในด้านความเอื้อเฟื้อของ Penner (2002)

13. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าการแสดงพฤติกรรมนั้นมีความยากง่ายเพียงใดผ่านการประเมินจากปัจจัยต่างๆ เช่น ความสามารถของตนในการแสดงพฤติกรรม ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการแสดงพฤติกรรม โอกาสในการทำพฤติกรรม รวมถึง

ปัจจัยแวดล้อมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรม วัดด้วยมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร ของ Warburton และ Terry (2000)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัครของนิสิตและนักศึกษามหาวิทยาลัย
2. ได้แนวทางแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา วางแผนนโยบาย และจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการอาสาสมัครของนิสิตและนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากทั้งแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอาสาสมัคร เพื่อทำการหาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของการอาสาสมัคร
2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการอาสาสมัคร
  - 2.1. แนวคิดเรื่องพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial behavior)
  - 2.2. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motive concept)
  - 2.3. แนวทางการกระทำตามเหตุผล (Reasoned action approach)
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอาสาสมัคร

1. ความหมายของการอาสาสมัคร

คำว่าอาสาสมัครนั้นมีความหมายเทียบเคียงกันกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษคำว่า Volunteer ซึ่งเริ่มมีการใช้ศัพท์คำนี้ตั้งแต่ในช่วงปี 1970 (Ellis, 2003) โดยในเบื้องต้นนั้นหมายถึงผู้ที่สมัครใจเข้ามาเป็นทหาร แต่ในภายหลังได้มีการศึกษาเพิ่มเติมซึ่งได้มีการขยายขอบเขตของการอาสาสมัครดังนี้

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) ได้ให้ความหมายของการอาสาสมัครไว้ว่า การอาสาสมัครคือ พฤติกรรมอาสาทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นและสังคมโดยไม่ได้หวังผลตอบแทน เช่น การเสียสละเวลา สิ่งของ เงินทอง แรงงาน และสติปัญญา

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่าอาสาสมัครไว้ว่า อาสาสมัครหมายถึง “บุคคลที่เสนอตัวเข้าทำงานด้วยความสมัครใจ” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ดังนั้น การอาสาสมัครจึงน่าจะหมายถึง การเสนอตัวเข้าทำงานด้วยความสมัครใจ

อนิษฐา แจ้งเอี่ยม (2553) ได้สรุปความหมายของการอาสาสมัครไว้ว่า หมายถึง การมุ่งอุทิศตนทำงานเพื่อการบริการโดยตรง โดยไม่ต้องการค่าตอบแทนเป็นเงินทอง และเป็นการอาสาเพื่อทำงานนั้นด้วยความเต็มใจ

ณัฐลักษณ์ ศรีมีชัย (2554) ได้ให้ความหมายของการอาสาสมัครไว้ว่า การอาสาสมัคร หมายถึงการสละเวลาและความสุขส่วนตัวด้วยความเต็มใจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือบุคคลหรือสังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ

Schanning (1999) ได้ทำการสรุปนิยามของการอาสาสมัครจากทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคมเอาไว้ว่า การอาสาสมัครเป็นรูปแบบที่พิเศษของความสัมพันธ์ของการแลกเปลี่ยนทางสังคมที่ไม่คาดหวังสิ่งตอบแทนในขณะนั้น เนื่องจากอีกฝ่ายหนึ่งของการแลกเปลี่ยนนั้นมักจะไม่สามารถทดแทนหนี้บุญคุณนั้นได้ในขณะที่เกิดการแลกเปลี่ยนขึ้น

Pichayakul (2009) ก็ได้ทำการสรุปแนวคิดของการอาสาสมัครและได้ให้นิยามของการอาสาสมัครไว้ว่า การอาสาสมัครนั้นเป็นการกระทำที่เกิดมาจากแรงจูงใจภายในที่จะทำเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น และไม่ได้รับค่าตอบแทน

จากทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของการอาสาสมัครเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ว่า การอาสาสมัครหมายถึง การกระทำเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่นหรือสังคม ซึ่งมีใช้หน้าที่หรือความรับผิดชอบของตนเอง และเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจของผู้กระทำ โดยไม่คาดหวังผลตอบแทนเป็นรูปธรรม

2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการอาสาสมัคร

2.1. แนวคิดเรื่องพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial behavior)

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเป็นตัวแปรที่นักจิตวิทยาสังคมได้ทำการศึกษามาอย่างยาวนาน ในช่วงแรกของการศึกษานั้นนักจิตวิทยาสังคมได้ใช้คำว่าพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในการพูดถึงพฤติกรรมที่ตรงกันข้ามกับพฤติกรรมก้าวร้าว โดย Bierhoff (2005) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมไว้ว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมหมายถึง พฤติกรรมที่กระทำด้วยความสมัครใจที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นโดยไม่คาดหวังผลตอบแทนเป็นรูปธรรม โดยสามารถแบ่งแยกย่อยออกเป็น 2 รูปแบบด้วยกันได้แก่ การเอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่น หมายถึงรูปแบบของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมที่มีจุดประสงค์ของการกระทำเพื่อต้องการทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นเท่านั้น และการชดใช้ ที่หมายถึงรูปแบบของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมที่มีจุดประสงค์ของการกระทำเพื่อตอบแทนสิ่งที่ตนได้รับมาจากผู้อื่นหรือเป็นการชดใช้ในสิ่งที่ตนเคยทำไม่ดีกับผู้อื่นไว้

มีนักวิจัยมากมายที่ศึกษาทั้งสาเหตุและแรงจูงใจต่างๆของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเพื่อพยายามอธิบายและทำนายพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมนี้ โดยงานวิจัยหลายชิ้นพยายามที่จะหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมกับบุคลิกภาพ แต่ก็ไม่มีการพบว่าบุคลิกภาพแบบใดเป็นบุคลิกภาพที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม Piliavin, Dovidio, Gaertner, และ Clark (1981 อ้างถึงใน, Penner et al., 1995) ได้กล่าวว่าการพยายามหาบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมนั้นเป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์ โดยให้เหตุผลว่า พฤติกรรมช่วยเหลือในงานวิจัยส่วนมากนั้นมุ่งให้ความสนใจไปที่การช่วยเหลือแบบฉุกเฉินหรือทันทีทันใดของบุคคลที่บังเอิญผ่านมา ซึ่ง Epstein (1979) ได้อธิบายว่า เนื่องจากในสถานการณ์เหล่านั้นปัจจัยด้านสถานการณ์มีอิทธิพลสูงมากจนอาจทำให้ปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม เช่น บุคลิกภาพนั้นถูกมองข้ามไป

อย่างไรก็ตาม Penner และคณะ (1995) ได้ทำการโต้แย้งข้อสรุปดังกล่าวโดยแย้งว่า สาเหตุที่งานวิจัยหลายชิ้นไม่พบบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมนั้นเป็นเพราะงานวิจัยเหล่านั้นไม่ได้ทำการศึกษามหาบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมจริงๆ แต่เป็นการพยายามหาทฤษฎีบุคลิกภาพแบบเฉพาะเจาะจงเพียงทฤษฎีเดียวที่มีอยู่แล้วมาอธิบายพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ซึ่งไม่ได้หมายความว่าตัวแปรด้านบุคลิกภาพนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการช่วยเหลือ แต่เนื่องจากพฤติกรรมการช่วยเหลือนั้นมีหลากหลายรูปแบบ และงานวิจัยแต่ละครั้งก็ศึกษาพฤติกรรมช่วยเหลือที่ต่างกันออกไป จึงทำให้ไม่สามารถสรุปหาบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมได้ ดังนั้น Penner และคณะ (1995) จึงได้ทำการศึกษาขึ้นอีกครั้งโดยไม่ได้เป็นการพยายามหาบุคลิกภาพที่สามารถทำนายพฤติกรรมการช่วยเหลือที่ดีที่สุดเพียงทฤษฎีเดียว แต่เป็นการรวมทฤษฎีบุคลิกภาพหลายแบบเข้าด้วยกันเพื่อที่จะทำนายพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

การศึกษาหาบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมของ Penner และคณะ (1995) เป็นการศึกษาลักษณะของบุคลิกภาพต่างๆที่เมื่องานวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยมีข้อกำหนดพื้นฐานไว้ว่าบุคลิกภาพเหล่านั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการช่วยเหลือหรือสามารถอธิบายได้

ด้วยทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และบุคลิกภาพเหล่านั้นต้องไม่สัมพันธ์กันเอง ซึ่งหลังจากทำการรวบรวม ลักษณะของบุคลิกภาพในด้านต่างๆที่ผ่านข้อกำหนดดังกล่าวเข้าด้วยกันแล้ว Penner และคณะ (1995) ได้ทำการศึกษาทั้งจากทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ พร้อมทั้งได้นำบุคลิกภาพเหล่านั้นมาวิเคราะห์ องค์ประกอบ ซึ่งพบว่าปัจจัยทั้งหลายนั้นถูกแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบด้วยกันได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 : ความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น (Other-oriented empathy)

ความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่นนั้นหมายถึงการเกิดความรู้สึกรับผิดชอบและใส่ใจในความสุขของผู้อื่นทั้งด้านความคิด และความรู้สึก เช่น การพยายามเข้าใจผู้อื่นผ่านการคิดในมุมมองเดียวกับบุคคลนั้น โดยบุคคลที่มีความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่นสูงนั้นจะมีแนวโน้มที่จะทำความเข้าใจความคิดและรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นได้ดี

องค์ประกอบที่ 2 : ความเอื้อเฟื้อ (Helpfulness)

ความเอื้อเฟื้อหมายถึงแนวโน้มที่บุคคลจะให้ความช่วยเหลือกับบุคคลอื่นโดยความเอื้อเฟื้อนี้อาจเห็นได้จากการเคยให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่นในอดีต ซึ่ง Penner และคณะ (1995) กล่าวว่า บุคคลที่มีความเอื้อเฟื้อสูงมักจะไม่เกิดความรู้สึกไม่สบายใจเมื่อต้องให้ความช่วยเหลือหรือได้พบเห็นกับเรื่องราวที่เจ็บปวดของบุคคลอื่น

กล่าวโดยสรุปแล้ว ตามมุมมองของ Penner และคณะ (1995) นั้น พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมครอบคลุมถึงองค์ประกอบในด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับความคิดและความรู้สึกของบุคคล และองค์ประกอบในด้านความเอื้อเฟื้อ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งทั้งสององค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพที่เรียกว่า บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมนั่นเอง

2.2. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motive Concept)

Clary และ Snyder (1999) ได้กล่าวถึงรูปแบบของพฤติกรรมการอาสาสมัครเอาไว้ว่ามีลักษณะอยู่หลายประการด้วยกัน ได้แก่ ผู้ช่วยเหลือนั้นจะต้องเป็นฝ่ายหาโอกาสในการให้ความช่วยเหลือด้วยตัวเอง การตัดสินใจของผู้ช่วยเหลือนั้นได้ผ่านการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว และผู้ช่วยเหลือจะให้เวลามากพอสำหรับความช่วยเหลือนั้นๆ แต่อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจของผู้ช่วยเหลือทั้งในการเริ่มต้นให้ความช่วยเหลือและการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องนั้นขึ้นอยู่กับว่าการช่วยเหลือนั้นๆ สอดคล้องกับความต้องการและเป้าหมายของผู้ช่วยเหลือหรือไม่ ดังนั้น แรงจูงใจจึงได้กลายเป็นปัจจัยหนึ่งที่ถูกนำมาศึกษาอย่างแพร่หลายในการทำความเข้าใจการอาสาสมัคร โดย Martin (1994 อ้างถึงใน Pichayakul, 2009) ได้อธิบายแรงจูงใจนี้ไว้ ว่ามันจะมาจากสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ เช่น ความรู้สึกดีต่อตนเอง ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ หรืออาจจะเป็นสิ่งที่ได้รับจากบุคคลอื่น เช่น การได้รับการยอมรับจากบุคคลที่ได้รับความช่วยเหลือ หรือจากสังคมก็เป็นได้ ซึ่งถึงแม้ว่าแรงจูงใจนี้จะจับต้องไม่ได้ แต่ก็มีความสำคัญตามมุมมองของ Martin (1994 อ้างถึงใน Pichayakul, 2009)

พฤติกรรมการอาสาสมัครไม่อาจจะเกิดขึ้นได้หากการช่วยเหลือนั้นไม่สอดคล้องกับความ ต้องการและเป้าหมายของผู้ช่วยเหลือ ดังนั้นการศึกษาถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการอาสาสมัคร นั้น น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจและสามารถทำนายพฤติกรรมการอาสาสมัครของบุคคลได้

ในการทำความเข้าใจสาเหตุที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการอาสาสมัครนั้น Clary และคณะ (1998) ได้ทำการค้นคว้าจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของกระบวนการทางจิตใจในอดีตที่ใช้วิธีการศึกษาแบบ Functional approach ซึ่งเป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม ที่มุ่งเน้นอธิบายที่มาของแรงจูงใจและเจตคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ ว่ามีรากฐานจากแรงจูงใจอย่างไร โดยการศึกษาในลักษณะนี้เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงปี 1890 ซึ่งอิทธิพลของทฤษฎีนี้ยังมีปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนในการใช้เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแรงจูงใจของอาสาสมัครในหลายงานวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานวิจัยของ Clary ในช่วงปี 1990 ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับและถูกอ้างอิงอย่างแพร่หลายเกี่ยวกับการศึกษาทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมอาสาสมัครของบุคคล (Houle et al., 2005)

การศึกษาเรื่องอาสาสมัครทั้งในประเด็นของสาเหตุที่จูงใจให้บุคคลเริ่มทำการอาสาสมัครและยังคงทำการอาสาสมัครอย่างต่อเนื่องนั้น ได้รับอิทธิพลอย่างยิ่งจากการศึกษาแบบ Functional Approach โดย Katz (1960) ได้กล่าวถึงวิธีการศึกษาแบบนี้ว่าเป็นการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มุ่งเน้นไปยังการตอบสนองความต้องการของบุคคล โดยกล่าวว่าการเริ่มต้นและการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ นั้น ได้รับอิทธิพลจากแรงจูงใจ ซึ่งแรงจูงใจนี้อาจได้รับผลกระทบมาจากอีกที่หนึ่งจากปัจจัยทางสังคมหรือปัจจัยส่วนบุคคลเอง เช่น ความชื่นชมในดาราหรือนักแสดงส่งผลให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะแสดงออกถึงความชื่นชม และแรงจูงใจนี้ก็ส่งต่อพฤติกรรมการแต่งกายตามดาราหรือนักแสดงคนนั้น ซึ่งตามมุมมองแบบ Functional Approach นั้นมองว่า พฤติกรรมที่เหมือนกันของแต่ละบุคคลนั้น อาจเกิดมาจากกระบวนการทางจิตใจที่แตกต่างกันได้ เช่น พฤติกรรมการแต่งตัวตามดาราหรือนักแสดงที่ชอบนั้น ในบุคคลหนึ่งอาจเกิดจากแรงจูงใจที่จะแสดงออกถึงความชื่นชม แต่พฤติกรรมเดียวกันนี้ในอีกบุคคลหนึ่งอาจเกิดจากแรงจูงใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนหรือสังคมที่ชื่นชอบดาราหรือนักแสดงคนนั้นก็เป็นที่

ในลักษณะเดียวกันกับข้างต้น ในประเด็นของการอาสาสมัครนั้น ตามมุมมองแบบ Functional Approach นี้มองว่า แม้ว่าบุคคลแต่ละคนต่างมีพฤติกรรมการอาสาสมัครเหมือนกันแต่สาเหตุที่จูงใจหรือเป้าหมายของการอาสาสมัครของแต่ละบุคคลนั้นอาจจะแตกต่างกันได้ ดังนั้นการที่บุคคลใดจะกระทำพฤติกรรมอาสาสมัครหรือยังคงทำการอาสาสมัครอย่างต่อเนื่องได้นั้น จึงขึ้นอยู่กับว่าสถานการณ์ที่เขาพบเห็นนั้นตอบสนองกับความต้องการหรือตรงกับสิ่งที่เป็เหตุจูงใจของบุคคลนั้นมากเพียงใด ซึ่งหากสถานการณ์ที่บุคคลพบเห็นตรงกับความต้องการหรือแรงจูงใจของบุคคลนั้น ก็จะส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะทำการอาสาสมัครมากยิ่งขึ้น แต่หากสถานการณ์ที่พบเห็นไม่ตรงกับความต้องการหรือแรงจูงใจของบุคคล บุคคลเดียวกันนี้ก็อาจจะไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมการอาสาสมัครนั่นเอง

ด้วยเหตุผลในข้างต้น Clary และคณะ (1998) ได้ทำการศึกษาเพื่อหาคำตอบว่ากระบวนการทางจิตใจที่ส่งผลให้เกิดการอาสาสมัครนั้นมีอะไรบ้าง โดยได้รับอิทธิพลจากงานวิจัยสองชิ้นที่มีที่มาจากการศึกษาแบบ Functional Approach คือ การศึกษาของ Smith, Bruner, และ White (1956) และงานวิจัยของ Katz (1960) ซึ่งการศึกษาทั้งสองนี้ต่างเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติและการจูงใจบุคคลตามแนว Functional Approach เพื่อทำการแบ่งกลไกการทำงานทางจิตใจของบุคคลออกเป็นด้านต่างๆด้วยกัน

Smith และคณะ (1956) ได้ทำการศึกษากระบวนการทางจิตใจที่ส่งผลต่อเจตคติและการรับรู้ของบุคคล โดยได้กล่าวไว้ว่าพฤติกรรมโดยรวมของบุคคลซึ่งรวมถึงเจตคติของบุคคลนั้นได้สะท้อนให้เห็นถึงกลไกการตอบสนองต่อความต้องการที่ซับซ้อนของบุคคล ซึ่งกลไกเหล่านี้สามารถใช้ในการทำนายพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งเมื่อทำการสรุปกลไกการตอบสนองเหล่านี้ออกเป็นหัวข้อต่างๆ พบว่า การตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกิดขึ้นมีทั้งหมดสี่ประเภทด้วยกันได้แก่ คุณภาพของการแสดงออก (quality of expressiveness) หมายถึงกลไกในการตอบสนองที่ช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมพื้นฐานที่ตนเองมีแก่ผู้อื่น การหันเหสู่ภายนอก (externalization) หมายถึงกลไกในการป้องกันตนเองจากความขัดแย้งภายในตนเองและสิ่งที่จะเข้ามากระทบหรือคุกคามจากภายนอก โดยหันเหความสนใจของตนออกไปยังสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายนอก การประเมินวัตถุ (object appraisal) หมายถึงกลไกในการทำความเข้าใจและจัดประเภทวัตถุต่างๆ ที่บุคคลพบเห็น และการปรับตัวเข้าหาสังคม (social adjustment) หมายถึงกลไกในการรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลที่ชื่นชอบและหลีกเลี่ยงบุคคลที่ไม่เป็นที่ชื่นชอบ

นอกเหนือจาก Smith และคณะ (1956) แล้ว อีกหนึ่งในนักวิจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาวิจัยในเชิง Function approach คือ Katz (1960) ที่มีความสนใจในประเด็นนี้เช่นกัน ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของการยึดถือหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคล โดยทำการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการจัดรูปแบบการตอบสนองที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของบุคคลตามแรงจูงใจพื้นฐานของความต้องการแต่ละประเภท ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กลไกการตอบสนองความต้องการที่ส่งผลต่อการยึดถือหรือเปลี่ยนแปลงเจตคตินั้นได้แก่ การป้องกันอัตตา (ego defensive) หมายถึงกลไกในการป้องกันตนเองจากความเป็นจริงต่างๆ ที่จะมาคุกคามอัตตาของตนเอง การแสดงค่านิยม (value expressive) หมายถึงกลไกในการสร้างความพึงพอใจให้กับบุคคลเมื่อได้แสดงออกถึงค่านิยมที่ตนเองยึดถือ การหาความรู้ (knowledge) หมายถึงกลไกในการตอบสนองความต้องการอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว และการแสวงหาประโยชน์ (utilitarian) หมายถึงกลไกในการหลีกเลี่ยงการลงโทษและแสวงหาผลตอบแทน โดยที่กลไกในการตอบสนองต่อความต้องการเหล่านี้ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมต่อเนื่องตามมา ดังนั้น ในการจะเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลนั้นจำเป็นต้องจะต้องมีการคำนึงถึงรูปแบบแรงจูงใจที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะตามมา

จากการศึกษางานทั้งสองนี้พบว่า กลไกการตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้นนี้ถึงแม้จะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันแต่กลไกส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกันระหว่างงานทั้งสอง โดย Clary และคณะ (1998) ได้กล่าวว่าด้านของคุณภาพของการแสดงออก (Smith et al., 1956) และการแสดงค่านิยม (Katz, 1960) นั้นต่างหมายถึงกลไกที่ช่วยให้บุคคลได้แสดงออกถึงค่านิยม และความเชื่อที่ตนยึดถือไว้ ส่วนในด้านของการประเมินวัตถุ (Smith et al., 1956) และการหาความรู้ (Katz, 1960) นั้นก็เป็นกลไกการตอบสนองที่ทำให้บุคคลเกิดความเข้าใจในสิ่งต่างๆ มากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน และในด้านของการหันเหสู่ภายนอก (Smith et al., 1956) และป้องกันอัตตา (Katz, 1960) นั้นต่างก็เป็นกลไกการตอบสนองที่ช่วยป้องกันบุคคลจากสิ่งต่างๆ ที่จะเข้ามากระทบกับตัวตนของบุคคลนั้นเช่นเดียวกัน นอกจากกลไกการตอบสนองต่อความต้องการที่คล้ายคลึงกันของงานทั้งสองนี้ ยังมีกลไกการตอบสนองต่อความต้องการที่แต่ละการศึกษามุ่งเน้น คือการแสวงหาประโยชน์ (Katz, 1960) ซึ่งเป็น

กลไกที่สะท้อนประสบการณ์ในการได้รับการเสริมแรงหรือการลงโทษให้แก่บุคคลนั้นๆ เพื่อให้บุคคลหลีกเลี่ยงการกระทำที่ไม่พึงประสงค์และแสวงหาการกระทำที่เกิดประโยชน์กับตนเอง และการปรับตัวเข้าหาสังคม (Smith et al., 1956) ที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญกับบุคคลนั้นๆ ได้ (Clary et al., 1998)

จากกลไกการตอบสนองต่อความต้องการต่างๆ นี้ได้แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลนั้นได้รับอิทธิพลมาจากแรงจูงใจในรูปแบบต่างๆ ที่มากระตุ้นให้กลไกการตอบสนองเหล่านี้ทำงาน ดังนั้น ในการจะส่งเสริมพฤติกรรมใดๆ ให้เกิดขึ้น จึงควรที่จะคำนึงว่าพฤติกรรมนั้นได้รับอิทธิพลมาจากแรงจูงใจในด้านใด และทำการส่งเสริมแรงจูงใจเหล่านั้นได้รับการตอบสนองนั่นเอง

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครตามแนว Functional approach

Clary และคณะ (1998) ได้นำผลสรุปจากการศึกษางานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตใจมาทำการสร้างเป็นทฤษฎีใหม่ที่ได้รวมกลไกการตอบสนองความต้องการของบุคคลในรูปแบบต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนำมาสรุปเป็นแรงจูงใจของการอาสาสมัคร ได้แก่ แรงจูงใจในด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร แรงจูงใจในการทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ แรงจูงใจในการหลีกเลี่ยงการลงโทษและมุ่งเน้นประโยชน์ แรงจูงใจในการปรับตัวเข้ากับสังคม และแรงจูงใจในการป้องกันตนเองจากมุมมองที่ไม่ดีต่อตนเอง นอกจากนี้ จากงานวิจัยในภายหลังได้มีการค้นพบกลไกที่แตกต่างกันระหว่างการกำจัดมุมมองในด้านลบของตนเองกับการส่งเสริมมุมมองในด้านบวกของตนเอง (Watson, Clark, & Tellegen, 1988) จึงมีการขยายความองค์ประกอบในการป้องกันอดีตออกเป็นทางบวกและทางลบ ส่งผลให้กรอบทฤษฎีที่ถูกสร้างขึ้นมาใหม่นี้ประกอบไปด้วยแรงจูงใจในการอาสาสมัครทั้งหมดหกองค์ประกอบด้วยกัน ดังตารางที่ 1 ซึ่ง Clary และคณะ (1998) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจแต่ละด้านไว้ดังนี้

ตารางที่ 1

ตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบของแรงจูงใจในการอาสาสมัคร

ความต้องการต่างๆ ที่ได้รับ	ผู้นำเสนอแนวคิด		
การตอบสนองจากพฤติกรรมของมนุษย์	Smith และคณะ (1956)	Katz (1960)	Clary และคณะ (1998) (นำมาประยุกต์ใช้ในประเด็นของพฤติกรรมอาสาสมัคร)
การแสดงออกถึงค่านิยม	Quality of expressiveness	Value expressive	Value
การเรียนรู้และเข้าใจโลก	Object appraisal	Knowledge	Understanding
การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	Social adjustive	-	Social
การแสวงหาประโยชน์	-	Utilitarian	Career
การลดความรู้สึกด้านลบ	Externalization	Ego defensive	Protective
การเพิ่มความรู้สึกด้านบวก	-	-	Enhancement

ด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร (Values)

Katz (1960) กล่าวว่า การแสดงค่านิยมนั้นหมายถึงการแสดงออกในด้านบวกเกี่ยวกับค่านิยมหลักที่บุคคลรับรู้ว่าตนเองมีหรือเป็นอยู่ เช่น การเป็นนักอนุรักษ์นิยม หรือการเป็นคนใจกว้าง ซึ่งบุคคลจะรับรู้ว่าคุณค่าค่านิยมเหล่านี้เป็นค่านิยมหลักหรือเป็นตัวตนของตนเอง และการที่บุคคลมีโอกาสดำเนินการแสดงออกถึงค่านิยมเหล่านี้จะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการแสดงออกถึงค่านิยมในการอาสาสมัครนี้เป็นการสะท้อนให้บุคคลได้ตระหนักถึงตัวตนหรือค่านิยมที่เขายึดมั่นเอาไว้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งองค์ประกอบด้านการแสดงค่านิยมนี้สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านคุณภาพของการแสดงออกของ Smith และคณะ (1956) ที่หมายถึงองค์ประกอบที่ช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมพื้นฐานที่ตนเองมีแก่ผู้อื่น ซึ่งในแง่ของการอาสาสมัครนั้นจะเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีการแสดงออกถึงค่านิยมในการให้คุณค่าหรือใส่ใจในความสุขของบุคคลอื่น

Clary และคณะ (1998) ได้นำแนวคิดขององค์ประกอบดังกล่าวนี้มารวมเข้าด้วยกันและเรียกองค์ประกอบนี้ว่า ค่านิยมในการอาสาสมัคร โดยหมายถึงการที่การอาสาสมัครนั้นช่วยให้บุคคลได้แสดงออกถึงค่านิยมที่ตนยึดถือเอาไว้ภายในจิตใจของตนเอง เช่น ความใส่ใจในความสุขของผู้อื่น หรือการอุทิศตนให้กับสังคม ซึ่งการแสดงออกนี้จะช่วยให้ความคิดเกี่ยวกับตัวเองของบุคคลมีความชัดเจนและได้รับการยืนยันมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ความพึงพอใจในตนเองของบุคคลเพิ่มขึ้นตามเช่นกัน

ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ (Understanding)

Smith และคณะ (1956) กล่าวถึงองค์ประกอบด้านการประเมินวัตถุประสงค์ว่าเป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้บุคคลเกิดความงอกงามทางปัญญา สามารถเรียนรู้ ทำความเข้าใจและตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังช่วยให้บุคคลสามารถแบ่งแยกสิ่งต่างๆ รอบตัวออกเป็นหมวดหมู่ได้ชัดเจนขึ้น เพื่อช่วยในการตัดสินใจของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการหาความรู้ของ Katz (1960) ที่หมายถึงการสร้างกรอบในการเรียนรู้และทำความรู้จักกับสิ่งต่างๆ บนโลก ซึ่งจะช่วยให้บุคคลเกิดความเข้าใจ ให้นิยามกับสิ่งต่างๆ และแบ่งแยกสิ่งต่างๆ ที่คลุมเครือหรือไม่ชัดเจนนั้นออกเป็นประเภทตามกรอบความเข้าใจของบุคคลได้อย่างชัดเจนขึ้น เนื่องจากบุคคลมีความต้องการที่จะหาคำอธิบายและวิธีการจัดการเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวของบุคคลเอง โดยในแง่ของการอาสาสมัครนั้นหมายถึงการได้รู้จักตนเองและเรียนรู้ทักษะต่างๆ รวมไปถึงการได้รู้จักกับโลกในมุมมองใหม่ๆ ผ่านการอาสาสมัคร

จากความหมายขององค์ประกอบทั้งสองนี้ Clary และคณะ (1998) ได้ทำการสร้างองค์ประกอบตัวใหม่ที่ครอบคลุมความของทั้งสององค์ประกอบนี้ที่เรียกว่า การเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ซึ่งหมายถึงโอกาสในการเรียนรู้โลกผ่านการอาสาสมัคร โดยการอาสาสมัครนั้นเป็นการทำให้บุคคลมีโอกาที่จะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และได้ฝึกฝนทักษะต่างๆ ของตนเองที่อาจจะไม่ค่อยมีโอกาสได้ฝึกฝนให้ดีขึ้นได้ รวมไปถึงการได้เรียนรู้จากประสบการณ์แปลกใหม่ ที่บุคคลไม่เคยพบเห็นมาก่อน เพื่อเป็นการขยายกรอบความคิดและความเข้าใจที่บุคคลมีต่อโลกให้มีความกว้างและทำให้บุคคลสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ดียิ่งขึ้น

ด้านสังคม (Social)

องค์ประกอบในด้านสังคมนี้ Clary และคณะ (1998) ได้สร้างขึ้นมาจากองค์ประกอบด้านการปรับตัวเข้าหาสังคมของ Smith และคณะ (1956) ที่กล่าวว่าการปรับตัวเข้าหาสังคมหมายถึงการปรับตัวเข้าหาสังคมโดยเป็นการช่วยให้บุคคลสามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น หรือสามารถระบุตัวตนของตนเองเข้ากับกลุ่มบุคคลหรือสังคมที่ตนเองต้องการจะอยู่ร่วมด้วยได้ ซึ่งความหมายขององค์ประกอบด้านสังคมนี้มีความคล้ายคลึงกันกับองค์ประกอบด้านการปรับตัวเข้าหาสังคม โดยหมายถึงการที่การอาสาสมัครนั้นเป็นส่วนช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มบุคคลหรือสังคมที่บุคคลให้ความสำคัญ เช่น การอาสาสมัครเนื่องจากรับรู้ถึงแรงกดดันจากทางสังคม หรือการพยายามให้ตนเองมีความคล้ายคลึงและได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผ่านการอาสาสมัคร ซึ่งองค์ประกอบด้านนี้จะช่วยให้บุคคลรับรู้ถึงการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือกลุ่มของตนเองได้อย่างชัดเจนและมีความกลมกลืนกับกลุ่มที่ตนอยู่ โดยในแง่มุมมองของการอาสาสมัครนั้น หมายถึงการทำการอาสาสมัครเพื่อให้ได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคมที่บุคคลให้ความสำคัญ หรือเพื่อลดแรงกดดันทางสังคมที่บุคคลรู้สึก

ด้านอาชีพ (Career)

Katz (1960) กล่าวถึงองค์ประกอบด้านการแสวงหาประโยชน์ว่าเป็นองค์ประกอบที่แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของบุคคลที่พยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พึงประสงค์และมุ่งหาสิ่งที่ทำให้ตนเองพึงพอใจหรือเป้าหมายของตน หรือเป็นการกระทำเพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ เช่น การตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองที่ให้ประโยชน์แก่บุคคลนั้นมากที่สุด Clary และคณะ (1998) ได้นำองค์ประกอบด้านการแสวงหาประโยชน์นี้มาสร้างเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการอาสาสมัครที่เรียกว่า อาชีพ โดยหมายถึงการได้รับประโยชน์จากการอาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ เช่น เป็นหลักฐานในการสมัครงาน (ทั้งหลักฐานในใบรับรองผลการศึกษา และประสบการณ์ที่มี) ได้ทดลองทำงานที่ตนสนใจ หรือเป็นโอกาสที่ทำให้ได้รู้จักกับบุคคลที่ส่งผลต่ออาชีพการงานของตนเอง ซึ่งองค์ประกอบด้านอาชีพนี้จะช่วยให้บุคคลมีโอกาสในด้านอาชีพเพิ่มมากขึ้นผ่านการทำการอาสาสมัคร

ด้านการปกป้องตนเอง (Protective) มหาวิทยาลัย

องค์ประกอบด้านการหันเหสู่ภายนอกของ Smith และคณะ (1956) และการป้องกันอัตโนมัติของ Katz (1960) นั้นต่างมีพื้นฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับกลไกการป้องกันตนเองตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์เหมือนกัน ซึ่งหมายถึงความพยายามในการปกป้องอัตโนมัติของตนเองจากทั้งปัจจัยภายนอกที่เข้ามากระทบหรือคุกคามและปัจจัยภายใน เช่น การพยายามปกป้องตนเองจากการขาดทักษะในการเข้าสังคมของบุคคล ที่แสดงออกมาในรูปแบบของการชอบอยู่คนเดียว ซึ่ง Clary และคณะ (1998) ได้นำทั้งสององค์ประกอบนี้มาสร้างเป็นองค์ประกอบใหม่ที่เรียกว่า การปกป้องตนเอง โดยหมายถึงการใช้การอาสาสมัครในการปกป้องอัตโนมัติของตนเองจากตัวตนด้านที่ไม่ดีของตนเอง ซึ่งในบริบทของการอาสาสมัครนั้นอาจหมายถึงความพยายามที่จะลดความรู้สึกผิดที่ตนโชดดีกว่าบุคคลอื่น หรือเป็นความพยายามที่จะจัดการกับปัญหาของตนเอง

ด้านการพัฒนาตนเอง (Enhancement)

Watson และคณะ (1988) และ Watson Clark McIntyre และ Hamaker (1992) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความรู้สึกทางด้านบวกกับความรู้สึกทางด้านลบ ซึ่งพบว่าความรู้สึกทางด้านลบและความรู้สึกทางด้านบวกนั้นไม่ได้เป็นด้านตรงกันข้ามที่อยู่ในมิติเดียวกัน แต่เป็นตัวแปรที่สามารถแยกออกจากกันได้ จึงทำให้เห็นว่าการทำงานของออตตาเกี่ยวกับความรู้สึกในด้านบวกนั้นส่งผลต่อการอาสาสมัครแตกต่างจากการทำงานของออตตาเกี่ยวกับความรู้สึกในด้านลบ

Clary และคณะ (1998) จึงได้ทำการสร้างองค์ประกอบเพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งตัว ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของออตตาของบุคคลเช่นเดียวกันกับการปกป้องตนเอง แต่เป็นการทำงานของออตตาในลักษณะที่ส่งเสริมมุมมองด้านดีของบุคคล เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง หรือความมั่นใจในตนเอง โดยเรียกองค์ประกอบนี้ว่า การพัฒนาตนเอง ซึ่งหมายถึงการมุ่งพัฒนาความรู้สึกทางด้านบวกที่บุคคลมีต่อตนเองหรือเป็นการมุ่งไปที่ความมองงามของออตตาของบุคคลผ่านการอาสาสมัครนั่นเอง โดยในบริบทของการอาสาสมัครนั้นหมายถึงการรู้สึกดีต่อตนเองเมื่อได้ทำการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือการมองว่าตนเองเป็นคนที่เอื้อเฟื้อจากการได้เสียสละให้แก่ผู้อื่น

องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการอาสาสมัครทั้งหกองค์ประกอบนี้ได้ถูกนำไปใช้ในหลายงานวิจัย ซึ่งผลจากงานวิจัยต่าง ๆ นั้นได้แสดงให้เห็นว่าการอาสาสมัครนั้นเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากแรงจูงใจต่างๆที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเหล่านี้ โดยพฤติกรรมอาสาสมัครแต่ละรูปแบบก็จะมีเป้าหมายและแรงจูงใจที่ต่างกัน และในพฤติกรรมเดียวกันนั้นก็อาจจะมีเป้าหมายหรือแรงจูงใจมากกว่าหนึ่งแรงจูงใจอีกด้วย (Clary & Snyder, 1999)

เมื่อทำการศึกษาถึงบทบาทของแรงจูงใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอาสาสมัครทั้งการเกิดการอาสาสมัคร ความพึงพอใจที่มีต่อการอาสาสมัคร และการคงไว้ซึ่งการอาสาสมัครแล้วนั้น Clary และ Snyder (1999) พบว่า การตัดสินใจและการเกิดพฤติกรรมนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าคู่กันระหว่างแรงจูงใจที่บุคคลมีกับบริบทของโอกาสในการเกิดพฤติกรรมนั้นๆว่าตรงกันหรือไม่ ตัวอย่างเช่นในงานวิจัยของ Clary, Snyder, Ridge, Miene, และ Haugen (1994 อ้างถึงใน Houle et al., 2005) ที่ได้ทำการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างได้รับสารที่เชิญชวนให้ทำการอาสาสมัครเพื่อทดสอบว่าสารที่เชิญชวนให้ทำการอาสาสมัครนั้นจูงใจได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับสารเชิญชวนที่มีเนื้อหาตรงกับแรงจูงใจของตนนั้นรายงานว่าสารเชิญชวนนั้นสามารถโน้มน้าวใจได้ดีกว่าและทำให้เกิดความตั้งใจที่จะทำการอาสาสมัครมากกว่ากลุ่มที่ได้รับสารเชิญชวนที่มีเนื้อหาไม่ตรงกับแรงจูงใจของตน ซึ่งผลจากงานวิจัยนี้สอดคล้องกับ Clary และคณะ (1998) ที่กล่าวว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะทำการอาสาสมัครเพิ่มมากขึ้นเมื่อแรงจูงใจของบุคคลตรงกับกับโอกาสในการอาสาสมัครนั้นๆ

2.3. แนวทางการกระทำตามเหตุผล (Reasoned Action Approach)

Fishbein และ Ajzen (2011) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์มาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน โดยได้มีการนำเสนอทฤษฎีต่างๆที่อธิบายการเกิดขึ้นของพฤติกรรม ได้แก่ ทฤษฎีการกระทำตามเหตุผล และทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ซึ่งทฤษฎีเหล่านี้ได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนกลายมาเป็นแนวทางการกระทำตามเหตุผล ซึ่งอธิบายว่าเจตนาของบุคคลนั้นครอบคลุมปัจจัยต่างๆที่จูงใจให้เกิดพฤติกรรมขึ้น กล่าวคือ เจตนาของบุคคลนั้นเป็นตัวกำหนดความตั้งใจ ความทุ่มเท

และความพยายามที่จะทำพฤติกรรมต่างๆของคุณ และนอกเหนือจากเจตนาที่เป็นตัวกำหนดปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจแล้วนั้น บุคคลยังจำเป็นที่จะต้องมีความสามารถหรือทรัพยากรเพียงพอที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆด้วย เช่น มีทักษะ มีโอกาส หรือมีเวลาเพียงพอที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ เนื่องจากการมีเจตนาที่จะทำเพียงอย่างเดียวแต่ขาดซึ่งความสามารถหรือทรัพยากรที่จำเป็นในการทำพฤติกรรมนั้นๆทำให้บุคคลไม่สามารถควบคุมการกระทำทั้งหมดของตนเองได้ ดังนั้นความสามารถหรือทรัพยากรเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้อย่างแท้จริง

Fishbein และ Ajzen (2011) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตนาว่ามีปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตนาของคุณอยู่ทั้งหมด 3 ปัจจัยด้วยกันได้แก่

เจตคติ (Attitude)

เจตคติในที่นี้หมายถึงเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมนั้นๆที่จะแสดงออกทั้งในด้านบวกและลบ เช่น การมองว่าการแข่งขันเป็นสิ่งที่น่าสนุก หรือมองว่าความพยายามเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เจตคติของคุณจะเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงความเชื่อที่คุณมีต่อผลของพฤติกรรมนั้นๆ โดยบุคคลจะประเมินผลของพฤติกรรมโดยรวมว่าพฤติกรรมนั้นจะส่งผลเป็นที่ปรารถนาของคุณหรือไม่ ยิ่งผลของพฤติกรรมนั้นถูกประเมินว่าเป็นที่น่าพึงพอใจมากเพียงใด ก็จะมีผลให้คุณมีเจตนาที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆมากยิ่งขึ้นไปด้วย โดยบทบาทของเจตคติที่ส่งผลต่อเจตนาในการแสดงพฤติกรรมอาสาสมัครนั้นอาจเป็นการรับรู้ว่าการอาสาสมัครเป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญ น่ายกย่อง หรือเป็นสิ่งที่สังคม

การรับรู้กลุ่มอ้างอิง (Perceived norm)

การรับรู้กลุ่มอ้างอิงเป็นปัจจัยที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของคุณที่มีต่อการยอมรับจากบุคคลอื่นหรือกลุ่มคนที่บุคคลนั้นให้ความสำคัญ หรือเป็นความเชื่อว่าคุณหรือกลุ่มคนที่บุคคลนั้นให้ความสำคัญจะทำพฤติกรรมนั้นๆหรือไม่ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้จะก่อให้เกิดแรงกดดันที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจทำพฤติกรรมของคุณ เช่น ในองค์กรที่พนักงานส่วนมากมีความตรงต่อเวลาสูง ก็จะส่งผลให้พนักงานมีความตั้งใจที่จะตรงต่อเวลา หรือยังเจตนาที่จะมาทำงานสายได้ โดยบทบาทของการรับรู้กลุ่มอ้างอิงที่ส่งผลต่อเจตนาในการแสดงพฤติกรรมอาสาสมัครนั้นอาจเป็นการอาสาสมัครตามกลุ่มเพื่อน หรือทำการอาสาสมัครเนื่องจากเห็นดารานักแสดงที่ตนชื่นชอบทำการอาสาสมัครก็เป็นได้

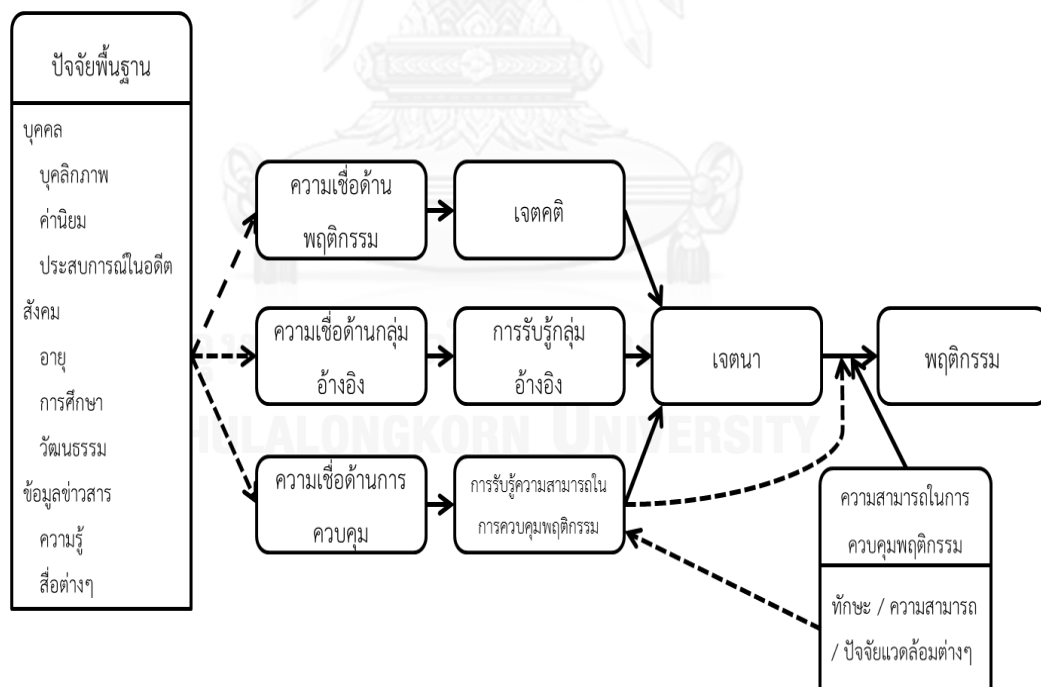
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control)

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงความเชื่อของคุณที่มีต่อความสามารถในการควบคุมปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการทำพฤติกรรม ผ่านการประเมินความยากง่ายในการแสดงพฤติกรรมจากปัจจัยต่างๆ เช่น ความสามารถที่คุณมี ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการแสดงพฤติกรรม โอกาสในการทำพฤติกรรม รวมถึงปัจจัยแวดล้อมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมด้วย ซึ่งหากปัจจัยเหล่านี้มีพร้อมก็จะส่งผลให้คุณรับรู้ว่าคุณสามารถควบคุมพฤติกรรมให้เกิดขึ้นได้ตามต้องการ แต่หากขาดปัจจัยใดไปก็จะเป็นการยากในการแสดงออกถึงพฤติกรรมเพิ่มขึ้นและส่งผลให้คุณรับรู้ว่าคุณสามารถควบคุมพฤติกรรมนั้นๆได้น้อยลงนั่นเอง

จากองค์ประกอบเหล่านี้จะเห็นได้ว่าหากพฤติกรรมนั้นยังเป็นที่ยอมรับของบุคคล ได้รับการส่งเสริมจากกลุ่มคนหรือบุคคลสำคัญของบุคคลนั้น และบุคคลรับรู้ว่าคุณสามารถควบคุมให้เกิดพฤติกรรมนั้นได้มากเท่าไร ก็จะทำให้เจตนาที่จะทำพฤติกรรมนั้นมีความแรงกล้าขึ้นตาม อย่างไรก็ตาม Fishbein และ Ajzen (2011) ได้กล่าวว่า แม้ปัจจัยทั้ง 3 นี้จะร่วมกันส่งผลต่อเจตนาในการทำพฤติกรรมของบุคคล แต่บทบาทและความสำคัญของแต่ละปัจจัยนั้นก็มีความแตกต่างกันไปในแต่ละพฤติกรรมและยังแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลอีกด้วย

นอกจากเจตนาที่เป็นปัจจัยหลักของการเกิดพฤติกรรมของบุคคลแล้วนั้น Fishbein และ Ajzen (2011) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า แม้ว่าบุคคลจะมีเจตนาที่แรงกล้าในการทำพฤติกรรม แต่หากบุคคลนั้นขาดซึ่งทักษะ ความสามารถ หรือองค์ประกอบแวดล้อมอื่นๆ ก็อาจทำให้พฤติกรรมนั้นไม่สำเร็จหรือไม่เกิดขึ้นตามเจตนาของบุคคล ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงในการอธิบายการเกิดของพฤติกรรม ซึ่งในการประเมินความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลนั้น สามารถทำได้ผ่านการประเมินการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่แท้จริงของบุคคลได้เป็นอย่างดี

จากองค์ประกอบทั้งหมดที่กล่าวมานั้น Fishbein และ Ajzen (2011) ได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมของบุคคล โดยได้นำเสนอโมเดลการเกิดพฤติกรรมตามแนวทางการกระทำตามเหตุผลไว้ดังภาพที่ 1

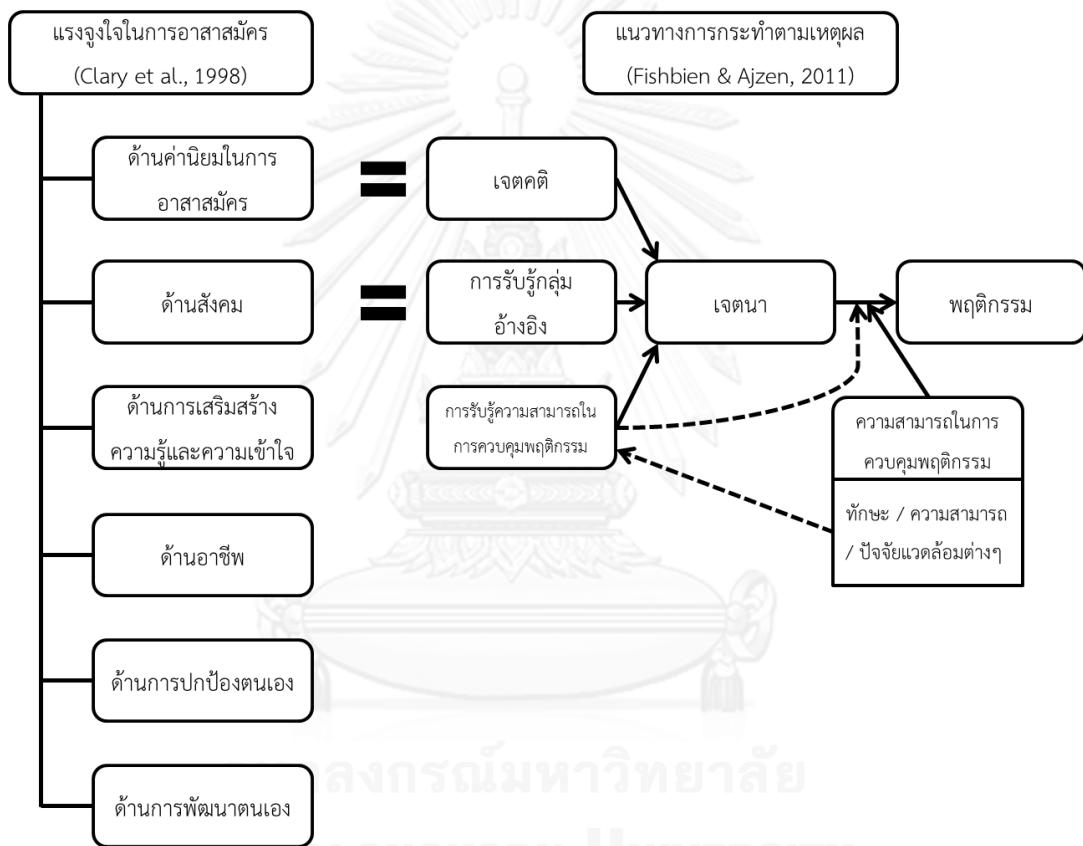

ภาพที่ 1 โมเดลการเกิดพฤติกรรมตามแนวทางการกระทำตามเหตุผล

ที่มา : Fishbein และ Ajzen (2011) หน้า 22

เมื่อทำการพิจารณาถึงปัจจัยเหล่านี้จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านเจตคติ และการรับรู้กลุ่มอ้างอิงของ Fishbein และ Ajzen (2011) นั้นมีความคล้ายคลึงกันกับปัจจัยด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร

และด้านสังคมของ Clary และคณะ (1998) ดังปรากฏในภาพที่ 2 โดยปัจจัยในด้านเจตคติที่เป็นการประเมินพฤติกรรมว่าเป็นที่น่าพึงพอใจของบุคคลหรือไม่นั้น มีความคล้ายคลึงกับปัจจัยในด้านค่านิยมในการอาสาสมัครที่หมายถึงกลไกที่สร้างความพึงพอใจให้กับบุคคลในการแสดงออกพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเอง ซึ่งปัจจัยทั้งสองนี้ล้วนส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเมื่อพฤติกรรมนั้นเป็นพฤติกรรมที่น่าพึงพอใจหรือทำให้เกิดความพึงพอใจแก่บุคคลนั่นเอง และในส่วนของปัจจัยด้านการรับรู้กลุ่มอ้างอิงนั้นมีความคล้ายคลึงกันกับปัจจัยด้านสังคม โดยทั้งสองปัจจัยนี้ต่างเป็นปัจจัยที่ได้รับผลกระทบมาจากบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมอาสาสมัครเช่นเดียวกัน

ภาพที่ 2 แผนภาพการเปรียบเทียบปัจจัยด้านแรงจูงใจในการอาสาสมัครและแนวทางการกระทำตามเหตุผล

นอกจากนี้ในการศึกษาของ Greenslade และ White (2005) ที่ทำการเปรียบเทียบผลของปัจจัยต่างๆในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991) และแรงจูงใจในการอาสาสมัครของ Clary และคณะ (1998) ที่มีต่อพฤติกรรมอาสาสมัครของอาสาสมัครชาวออสเตรเลียพบว่า ปัจจัยด้านค่านิยมในการอาสาสมัครสามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้ดีกว่าปัจจัยด้านเจตคติ และปัจจัยด้านสังคมนั้นสามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้ดีกว่าปัจจัยการรับรู้กลุ่มอ้างอิง ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆของแนวทางการกระทำตามเหตุผลที่ไม่ได้ถูกรวมด้วยปัจจัยอื่นที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมนั้นมีความ

แตกต่างกันที่โดดเด่นจากปัจจัยอื่นๆ จึงส่งผลให้ปัจจัยนี้เป็นอีกปัจจัยที่จะถูกนำมาศึกษาในครั้งนี้ด้วยนั่นเอง

ดังนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทั้งสามนี้ซึ่งได้แก่แนวคิดเรื่องพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ และแนวทางการกระทำตามเหตุผล แสดงให้เห็นว่า แนวคิดทั้งสามนี้ต่างมีปัจจัยที่สามารถทำนายการเกิดพฤติกรรมอาสาสมัครได้ โดยทั้งสามแนวคิดนี้มีทั้งปัจจัยที่มีความคล้ายคลึงกันและปัจจัยที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยที่แตกต่างกันของแต่ละแนวคิดนี้เป็นปัจจัยที่ช่วยให้สามารถทำความเข้าใจและทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยที่จะถูกนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ปัจจัยด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านการปกป้องตนเอง และด้านการพัฒนาตนเอง ตามแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Clary et al., 1998) ปัจจัยด้านความเข้าใจห่วงใยผู้อื่น และด้านความเอื้อเฟื้อ จากทฤษฎีบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม (Penner et al., 1995) และปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม จากแนวทางการกระทำตามเหตุผล Fishbein และ Ajzen (2011) นั่นเอง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) ได้ทำการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนักเรียน โดยทำการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมทั่วประเทศทั้งหมด 84 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด 756 คน โดยแบบสอบถามที่ส่งไปประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย เช่น ผลการเรียนเฉลี่ย เพศ และที่ตั้งของโรงเรียน คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนักเรียน เช่น ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านเพื่อน และปัจจัยด้านตัวนักเรียนเอง และส่วนสุดท้ายคือแบบวัดจิตอาสาของนักเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยสามองค์ประกอบ ได้แก่ การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม และความมุ่งมั่นพัฒนา โดยจากงานวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัจจัยด้านสังคมและครอบครัวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดจิตอาสาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของปัจจัยด้านสังคมและครอบครัวที่มีต่อจิตอาสาในบริบทของสังคมไทย

Shye (2010) ได้ทำการศึกษาโครงสร้างของแรงจูงใจในการอาสาสมัครโดยใช้วิธีการศึกษาจากผลตอบแทนที่บุคคลจะได้รับจากการอาสาสมัครแทนการถามเหตุผลของการอาสาสมัครจากตัวอาสาสมัครเอง ซึ่งในการศึกษานี้ได้ใช้สถิติ Multidimensional Scaling แบบ faceted smallest space analysis เพื่อทำการทดสอบโมเดล Systemic Quality of Life (SQOL) ที่ได้แบ่งรูปแบบของผลตอบแทนที่เป็นไปได้ออกเป็นสิบหกประเภท ซึ่งประกอบไปด้วยด้านหลักสี่ด้านคือ ด้านจิตใจ (mental) ด้านกายภาพ (physical) ด้านสังคม (social) และด้านวัฒนธรรม (cultural) โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจากประชากรชาวอิสราเอลทั่วไปทั้งหมด 1500 คน ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปผ่านทางโทรศัพท์ ซึ่งใช้คำถามเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆตามโมเดล SQOL ทั้ง 16 ประเภท โดยผลการวิจัยพบโครงสร้างของแรงจูงใจของอาสาสมัครสามารถแบ่งออกได้เป็นสี่ด้านได้จริงตามโมเดลที่ได้กล่าวไว้ ซึ่งมีค่า Facet Separation Index เท่ากับ .97 ซึ่งผลจากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจในการอาสาสมัครนั้นไม่ได้มีเพียงแรงจูงใจที่จะทำเพื่อบุคคลอื่นเพียง

อย่างเดียว แต่บุคคลก็คาดหวังผลตอบแทนที่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการในด้านต่างๆ ที่บุคคลได้รับผลตอบแทนจากการอาสาสมัครเช่นกัน

งานวิจัยของ Schwartz (1970) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจบริจาคเงิน กระดุกของอาสาสมัครที่มาบริจาคเลือดที่สภากาชาดท้องถิ่นจำนวนทั้งหมด 144 คน ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยจะถูกสัมภาษณ์และขอความร่วมมือในเรื่องใจต่างๆ ที่ละเอียดยิ่งขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคเงิน กระดุก เริ่มจากการขออนุญาตนำเลือดที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยเพิ่งบริจาคไปทำการตรวจความเข้ากันได้ของเลือด ตามด้วยการถามถึงความเป็นไปได้ที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะยินดีบริจาคเงินกระดุกหากผลเลือดของตนเหมาะสมกับกลุ่มเลือดที่ต้องการ และเงื่อนไขสุดท้ายที่การถามว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยยินดีที่จะให้ชื่อและหมายเลขโทรศัพท์เพื่อใช้ในการติดต่อหากพบผู้ที่มีผลเลือดเข้ากันได้หรือไม่ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ถึงเหตุผลของการตัดสินใจให้ความร่วมมือในเรื่องใจต่างๆ โดยจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัย 53 คนจาก 64 คนที่ยอมรับเงื่อนไขสุดท้ายคือการให้ชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ในการติดต่อระบุว่า พวกเขาจะเกิดความรู้สึกผิด หรือตำหนิตัวเองหากพวกเขาปฏิเสธที่จะบริจาคเงินกระดุกให้กับบุคคลแปลกหน้า และผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ยังระบุว่า พวกเขาจะรู้สึกผิดต่อบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือหากเขาตัดสินใจไม่ช่วยเหลือในขณะที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจที่จะลดความรู้สึกผิดหรือความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเองผ่านการอาสาสมัคร

Warburton และ Terry (2000) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตนาและการแสดงออกถึงพฤติกรรมอาสาสมัครตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยศึกษาจากผู้สูงอายุที่มีอายุอยู่ระหว่าง 65 ถึง 74 ปีในออสเตรเลีย ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยจะถูกขอให้ตอบแบบสอบถามสองครั้งด้วยกัน โดยในครั้งแรกนั้นจะเป็นการวัดปัจจัยต่างๆ ที่เป็นปัจจัยทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนซึ่ง Warburton และ Terry (2000) ได้ทำการพัฒนามาตรวัดปัจจัยในบริบทต่างๆ ของการอาสาสมัครขึ้น และทำการเก็บข้อมูลอีกครั้งในเวลาหนึ่งเดือนถัดมาโดยเป็นการให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยรายงานถึงพฤติกรรมอาสาสมัครที่ตนได้ทำในระยะเวลาหนึ่งเดือนที่ผ่านมา ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเจตนาสามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้จริง นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และปัจจัยด้านจริยธรรม นั้นสามารถทำนายเจตนาของบุคคลในการอาสาสมัครได้ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยอื่นๆ นอกจากแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการอาสาสมัครเช่นกัน

Finkelstien (2009) ได้ทำการศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการอาสาสมัคร โดยทำการศึกษาทั้งในด้านแรงจูงใจในการอาสาสมัคร การตระหนักถึงบทบาทของอาสาสมัครในตนเอง แรงจูงใจในการทำงาน และบุคลิกภาพเบื้องต้นซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยทางตะวันออกเฉียงใต้ของอเมริกาจำนวน 287 คน ผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 18 ถึง 24 ปี โดยผู้เข้าร่วมการวิจัยเหล่านี้เป็นบุคคลที่เคยทำอาสาสมัครภายในระยะเวลาหนึ่งปีที่ผ่านมา ผลจากการวิจัยพบว่าแรงจูงใจภายในในการอาสาสมัครและบุคลิกภาพเบื้องต้นสามารถทำนายระยะเวลาในการอาสาสมัครของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ โดยจากผลการวิจัยนี้ได้ทำการยืนยันให้เห็นว่าปัจจัยด้านบุคลิกภาพนั้นก็สามารถทำนายการอาสาสมัครได้เช่นเดียวกันกับปัจจัยด้านแรงจูงใจ

ในขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดแรงจูงใจของอาสาสมัคร Clary และคณะ (1998) ได้ทำการทดสอบโครงสร้างของมาตรวัดนี้ด้วยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 467 คนที่มีอายุเฉลี่ย 40.9 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นอาสาสมัครในองค์การห้าแห่งที่ตั้งอยู่ในเมืองมินนีแอโพลิสและเซนต์พอล ซึ่งอาสาสมัครในองค์การเหล่านี้ได้ทำการให้ความช่วยเหลือทั้งเด็กเล็ก ญาติของผู้ป่วยมะเร็ง ผู้มาใช้บริการสถานีนอนาถและสังคมสงเคราะห์ ผู้พิการ รวมถึงการบริจาคเลือดและการบรรเทาภัยพิบัติอีกด้วย หลังจากนั้นแบบวัดไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของมาตรนี้โดยกำหนดองค์ประกอบไว้ที่หกองค์ประกอบ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อคำถาม 29 จาก 30 ข้อถูกบรรจุอยู่ในด้านทั้งหกด้านตามทฤษฎีที่ได้กล่าวไว้ มีข้อคำถามเพียงข้อเดียวคือ “การอาสาสมัครเป็นหนทางในการหาเพื่อนใหม่” จากด้านการพัฒนาตนเองที่ถูกบรรจุอยู่ในด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ โดยในการหาค่าความสอดคล้องภายในของแต่ละด้านพบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .80 ถึง .89 ซึ่งผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบได้แสดงให้เห็นว่า มาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครสามารถแบ่งแรงจูงใจของการอาสาสมัครออกเป็นหกด้านได้จริง

นอกจากนี้ Wu และคณะ (2009) ได้นำมาตรเดียวกันนี้มาศึกษาในประชากรชาวจีน โดยได้แปลมาตรนี้เป็นภาษาจีนและได้ทดสอบโครงสร้างของมาตรนี้อีกครั้ง โดยนำมาตรที่แปลเป็นภาษาจีนแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาของ City University of Hong Kong จำนวนทั้งหมด 279 คนที่มีอายุตั้งแต่ 17 ถึง 27 ปี ซึ่งเข้าร่วมในโครงการอาสาสมัครของมหาวิทยาลัย ที่เริ่มต้นขึ้นในปี 2005 โดยจากการหาค่าความสอดคล้องภายในของแต่ละด้านพบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .70 ถึง .91 และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบของมาตรโดยกำหนดองค์ประกอบไว้ที่ 6 องค์ประกอบนั้นพบว่า ข้อคำถามในด้าน ค่านิยม สังคม อาชีพ และความเข้าใจ ถูกจัดอยู่ในแต่ละด้านตามทฤษฎีแรงจูงใจในการอาสาสมัครของ Clary และคณะ (1998) ส่วนข้อคำถามในด้านการปกป้องตนเอง และการพัฒนาตนเองนั้นพบว่า มีข้อคำถามสองข้อในด้านการปกป้องตนเองที่ถูกจัดอยู่ในองค์ประกอบด้านอื่น โดยข้อคำถาม “ไม่ว่าฉันจะรู้สึกแยแค่ไหนก็ตาม การอาสาสมัครช่วยให้ฉันเชื่อมั่นได้” ถูกจัดอยู่ในด้านการพัฒนาตนเอง ส่วนข้อคำถาม “การอาสาสมัครช่วยให้ฉันจัดการกับปัญหาของตนเองได้” ถูกจัดอยู่ทั้งในด้านการปกป้องตนเองและด้านความเข้าใจ และข้อคำถามอีกหนึ่งข้อในด้านการพัฒนาตนเองคือ “การอาสาสมัครเป็นหนทางในการหาเพื่อนใหม่” ถูกบรรจุอยู่ทั้งในด้านการพัฒนาตนเอง ด้านความเข้าใจ และด้านอาชีพ ซึ่งจากภาพรวมของการวิเคราะห์องค์ประกอบของมาตรนี้สามารถสรุปได้ว่า มาตรวัดที่ทำการแปลเป็นภาษาจีนนี้มีองค์ประกอบเหมือนกันกับมาตรต้นฉบับของ Clary และคณะ (1998) และสามารถนำมาตราวัดนี้มาใช้กับบริบทของสังคมจีน ซึ่งเป็นสังคมทางตะวันออกที่มีความคล้ายคลึงกับสังคมไทยมากกว่าสังคมตะวันตกนั่นเอง

จากงานวิจัยของ Clary และคณะ (1998) และ Wu และคณะ (2009) จะเห็นได้ว่ามาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครนี้ที่ประกอบไปด้วยปัจจัยหกด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านการปกป้องตนเอง และด้านการพัฒนาตนเอง เป็นมาตรที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ในสังคมที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างประเทศจีนได้ แต่อย่างไรก็ตาม สังคมจีนกับสังคมไทยนั้นแม้ว่าจะเป็นสังคมตะวันออก

เหมือนกัน (Hofstede, 2001) แต่วัฒนธรรมของจีนและไทยก็ยังคงมีความแตกต่างกันในบางด้าน เช่น ระบอบการปกครอง หรือความเชื่อต่างๆ จึงเป็นที่น่าสนใจว่ามาตรวัดแรงจูงใจนี้จะสามารถนำมาใช้กับบริบทของสังคมไทยได้มากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงตัดสินใจที่จะนำมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครนี้มาเป็นแกนหลักในการศึกษาครั้งนี้ นอกจากนี้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า ยังมีปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอาสาสมัครที่มาตรวัดนี้ไม่ได้ครอบคลุม คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครจากแนวทางการกระทำตามเหตุผล ความเข้าใจห่วงใยผู้อื่น และความเอื้อเฟื้อจากทฤษฎีบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้สามารถอธิบายและทำนายการอาสาสมัครได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น จึงได้นำปัจจัยเหล่านี้มาประกอบการศึกษาครั้งนี้เพื่อให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการอาสาสมัครของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 360 คน ซึ่งนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น มีลักษณะร่วมที่คล้ายคลึงกันกับนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นๆทั้งในด้านลักษณะทางกายภาพ คณะและรายวิชาที่ศึกษา ช่วงเวลาการเปิดและปิดภาคการศึกษา รวมถึงลักษณะกิจกรรมต่างๆที่สามารถเข้าร่วมได้ในมหาวิทยาลัย นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงสามารถเป็นตัวแทนของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ โดยในการวิจัยครั้งนี้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจาก 2 กลุ่มดังนี้

1. นิสิตที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาจำนวน 180 คน
2. นิสิตที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา จำนวน 180 คน

ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อคัดสรรกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาและไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาตามจำนวนที่กำหนด

ทั้งนี้ Hair, Black, Babin, และ Anderson (2010) ได้ระบุว่า ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สถิติถดถอยโลจิสติก (Logistic regression analysis) นั้น จำเป็นต้องมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำในแต่ละกลุ่ม อย่างน้อย 5 เท่าของจำนวนตัวแปรต้น (ซึ่งในที่นี้มี 9 ตัวแปร) และมีจำนวนอย่างน้อย 20 คนต่อกลุ่ม หากใช้เกณฑ์นี้ จะมีกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม 45 คน นอกจากนี้ Hair และคณะ (2010) ได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าหากต้องการเพิ่มอำนาจทางสถิติควรมีกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอย่างน้อย 20 คน ต่อหนึ่งตัวแปรต้น ผู้วิจัยจึงอ้างอิงถึงเกณฑ์นี้ประกอบ โดยคำนึงถึงจำนวนตัวแปรต้น จึงส่งผลให้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดกลุ่มละ 180 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 มาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร (Volunteer Functions Inventory) ของ Clary และคณะ (1998)

ตอนที่ 3 มาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร (Perceived behavioral control) ของ Warbuton และ Terry (2000)

ตอนที่ 4 มาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม (Prosocial Personality Battery) ของ Penner และคณะ (2002)

ข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมือในข้างต้นมีดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ใช้เก็บข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้ครอบคลุมเนื้อหาและปัจจัยต่างๆ ที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี คณะ และจำนวนชั่วโมงในการอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา พร้อมทั้งเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครหรือกิจกรรมอาสาสมัครที่ทำตามที่ได้ระบุไป

2. มาตรฐานแรงจูงใจในการอาสาสมัคร

มาตรฐานแรงจูงใจในการอาสาสมัคร ใช้ในการประเมินแรงจูงใจที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อการอาสาสมัคร ผู้วิจัยแปลและเรียบเรียงมาตรฐานนี้จากมาตรฐานแรงจูงใจในการอาสาสมัคร (Volunteer Functions Inventory) ของ Clary และคณะ (1998) ซึ่งมีข้อกระทงทั้งหมด 30 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ คือ ด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านการปกป้องตนเอง และด้านการพัฒนาตนเอง โดยเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างตอบมาตรฐานวัดด้วยการประเมินความตรงหรือความสำคัญของเหตุผลของการอาสาสมัครใน 7 ระดับ จาก “ไม่ตรง/ไม่สำคัญอย่างยิ่ง” ถึง “ตรง/สำคัญอย่างยิ่ง” กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรฐานแรงจูงใจในการอาสาสมัคร แบบ 7 ระดับ

คำตอบ	เกณฑ์การให้คะแนน
ไม่ตรง/ไม่สำคัญอย่างยิ่ง	1
ค่อนข้างไม่ตรง/ไม่สำคัญ	2
ไม่ตรง/ไม่สำคัญ	3
ตรง/สำคัญและไม่ตรง/ไม่สำคัญพอๆกัน	4
ตรง/สำคัญ	5
ค่อนข้างตรง/สำคัญ	6
ตรง/สำคัญอย่างยิ่ง	7

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับระดับการวัดของมาตรฐานแรงจูงใจในการอาสาสมัคร จากมาตรฐานประมาณค่า แบบ 7 ระดับเป็น 5 ระดับ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน โดยมีระดับการวัดจาก “ไม่ตรง/ไม่สำคัญอย่างยิ่ง” ถึง “ตรง/สำคัญอย่างยิ่ง” กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร แบบ 5 ระดับ

คำตอบ	เกณฑ์การให้คะแนน
ไม่ตรง/ไม่สำคัญอย่างยิ่ง	1
ไม่ตรง/ไม่สำคัญ	2
ตรง/สำคัญและไม่ตรง/ไม่สำคัญพอๆกัน	3
ตรง/สำคัญ	4
ตรง/สำคัญอย่างยิ่ง	5

มาตรวัดนี้คิดคะแนนด้วยวิธีการรวมคะแนนแรงจูงใจแต่ละด้านจากข้อกระทงในด้านนั้นๆ โดยผลคะแนนรวมในแต่ละด้านจะมีค่าสูงสุด 25 คะแนน และต่ำสุด 5 คะแนน ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านใดสูงขึ้นเพียงใด ก็ยังมีแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านนั้นมาก ขึ้นตามไปด้วย

คุณภาพทางจิตมิติของเครื่องมือ

มาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครนี้ได้ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลาย และได้รับการรายงานว่ามีคุณภาพทางจิตมิติเป็นที่น่าพอใจ Clary และคณะ (1998) ได้ทดสอบคุณภาพทางจิตมิติของมาตรวัดด้วยการนำมาตรวัดนี้ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครจำนวน 467 คน จากการหาค่าความเที่ยงของมาตรวัด (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient) พบว่า มาตรวัดนี้มีความเที่ยงในด้านค่านิยมในการอาสาสมัครเท่ากับ .80 ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเท่ากับ .81 ด้านสังคมเท่ากับ .83 ด้านอาชีพเท่ากับ .89 ด้านการปกป้องตนเองเท่ากับ .81 และด้านการพัฒนาตนเองเท่ากับ .84 และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบของมาตรวัดนี้ Clary และคณะ (1998) รายงานว่ามาตรวัดนี้แบ่งเป็น 6 องค์ประกอบตรงตามทฤษฎี

ในการศึกษาวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น Wu และคณะ (2009) ได้นำมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครมาแปลเป็นภาษาจีนและทดสอบคุณภาพของมาตรวัดกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชาวจีน จำนวนทั้งหมด 279 คนที่มีอายุตั้งแต่ 17 ถึง 27 ปี โดยคณะผู้วิจัยรายงานว่าการหาค่าความเที่ยงของมาตรวัด (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient) พบว่า มาตรวัดนี้มีความเที่ยงในด้านค่านิยมในการอาสาสมัครเท่ากับ .86 ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเท่ากับ .83 ด้านสังคมเท่ากับ .91 ด้านอาชีพเท่ากับ .82 ด้านการปกป้องตนเองเท่ากับ .70 และด้านการพัฒนาตนเองเท่ากับ .73 นอกจากนี้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของมาตรวัดนี้ได้ผลเช่นเดียวกันกับมาตรต้นฉบับคือมาตรวัดฉบับภาษาจีนสามารถแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 6 องค์ประกอบได้จริง

ขั้นตอนการพัฒนามาตรวัดและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

1. ผู้วิจัยนำมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครของ Clary และคณะ (1998) จำนวนข้อกระทงทั้งสิ้น 30 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด และมีตัวอย่างข้อกระทงในแต่ละด้าน ได้แก่

“ฉันรู้สึกห่วงใยคนที่ต้องการความช่วยเหลือ” เป็นข้อกระทงในด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร “การอาสาสมัครทำให้ฉันได้พบประสบการณ์ใหม่ๆ” เป็นข้อกระทงในด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ “เพื่อนๆชวนฉันให้ทำกิจกรรมอาสาสมัคร” เป็นข้อกระทงในด้านสังคม “การอาสาสมัครช่วยให้ฉันมีโอกาสได้ทดลองทำงานที่ฉันสนใจ” เป็นข้อกระทงในด้านอาชีพ “ฉันลิ้มความเหงาได้เมื่อทำกิจกรรมอาสาสมัคร” เป็นข้อกระทงในด้านการปกป้องตนเอง และ “ฉันรู้สึกว่าคุณค่าเมื่อทำกิจกรรมอาสาสมัคร” เป็นข้อกระทงในด้านการพัฒนาตนเอง มาเรียบเรียงเป็นภาษาไทยพร้อมกับสร้างข้อกระทงคู่ขนานเพิ่มเติมตามแนวคิดของ Clary และคณะ (1998) อีกจำนวน 30 ข้อซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด รวมเป็น 60 ข้อ ข้อกระทงทั้งหมดที่เรียบเรียงและสร้างขึ้นนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาและภาวะสันนิษฐานโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีรายนามในภาคผนวก ก

2. ผู้วิจัยนำมาตรวัดที่เรียบเรียงและสร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) ในขั้นสร้างมาตรกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีคุณภาพดีเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยต่อไป โดยมีวิธีการคัดเลือกข้อกระทงดังนี้

2.1 หาอำนาจจำแนกรายข้อของข้อกระทง (item discrimination) โดยใช้วิธีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำซึ่งกำหนดให้

กลุ่มสูง เป็นผู้มีคะแนนรวมในแต่ละด้านสูงกว่า หรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 ของคะแนนรวมในด้านนั้นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร

กลุ่มต่ำ เป็นผู้มีคะแนนรวมในแต่ละด้านต่ำกว่า หรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ของคะแนนรวมในด้านนั้นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของแรงจูงใจในการอาสาสมัครแต่ละด้านนั้นแสดงไว้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำในการวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อแยกตามด้านของแรงจูงใจในการอาสาสมัคร

	ด้านค่านิยม ในการ อาสาสมัคร	ด้านการ เสริมสร้าง ความรู้และ ความเข้าใจ	ด้านสังคม	ด้านอาชีพ	ด้านการ ปกป้อง ตนเอง	ด้านการ พัฒนา ตนเอง
กลุ่มสูง	16	16	16	18	17	19
กลุ่มต่ำ	17	17	16	17	16	16

หลังจากนั้นจึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อกระทงระหว่าง 2 กลุ่มด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และคัดเลือกข้อกระทงที่มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (หนึ่งหาง) โดยข้อกระทงทั้งหมดที่เรียบเรียงและพัฒนาขึ้นจำนวน 60 ข้อ ผ่านการวิเคราะห์ทั้งหมด

2.2 ผู้วิจัยนำข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบอำนาจจำแนกรายข้อ มาวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในมาตรวัดนี้ (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (หนึ่งหาง) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับค่า r วิฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ซึ่งผู้วิจัยจะคัดข้อกระทงที่มีค่า CITC ต่ำกว่าหรือเท่ากับค่า r วิฤตออกเพื่อให้ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ จากนั้นจึงเปรียบเทียบค่า CITC ของข้อกระทงต้นฉบับและข้อกระทงคู่ขนานที่สร้างเพิ่มเติมแล้ว คัดเลือกข้อที่มีค่า CITC สูงกว่าจนได้ข้อกระทงทั้งหมด 30 ข้อเท่ากับมาตรวัดต้นฉบับ (ดูภาคผนวก ข)

2.3 ผู้วิจัยวิเคราะห์หาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency reliability) ของข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่า CITC พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha หรือ α) ของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครในด้านค่านิยมในการอาสาสมัครมีค่าเท่ากับ .84 (5 ข้อ) ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจมีค่าเท่ากับ .858 (5 ข้อ) ด้านสังคมมีค่าเท่ากับ .916 (5 ข้อ) ด้านอาชีพมีค่าเท่ากับ .810 (5 ข้อ) ด้านการปกป้องตนเองมีค่าเท่ากับ .875 (5 ข้อ) และด้านการพัฒนาตนเองมีค่าเท่ากับ .859 (5 ข้อ)

3. นำมาตรวัดที่ผ่านการวิเคราะห์ความเที่ยงและความตรงในข้างต้น มาใช้ร่วมกับมาตรวัดอื่นในงานวิจัยเพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

3. มาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร

มาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร ใช้ในการประเมินการรับรู้ความสามารถของกลุ่มตัวอย่างในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครของตนเอง ผู้วิจัยแปลและเรียบเรียงมาตรวัดนี้จากมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร (Perceived behavioral control) ของ Warbuton และ Terry (2000) ซึ่งมีข้อกระทงทั้งหมด 3 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก ได้แก่ ข้อ 2 และข้อกระทงทางลบ ได้แก่ ข้อ 1 และ 3 กลุ่มตัวอย่างตอบมาตรวัดด้วยการประเมินการรับรู้ถึงความเป็นไปได้ใน 7 ระดับ คือ “เป็นไปได้อย่างยิ่ง” ถึง “เป็นไปได้อย่างยิ่ง” กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5

เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร แบบ 7 ระดับ

คำตอบ	เกณฑ์การให้คะแนน ข้อกระทงทางบวก	เกณฑ์การให้คะแนน ข้อกระทงทางลบ
เป็นไปได้อย่างยิ่ง	1	7
ค่อนข้างเป็นไปได้	2	6
เป็นไปได้	3	5
เป็นไปได้และเป็นไปได้พอๆกัน	4	4
เป็นไปได้	5	3
ค่อนข้างเป็นไปได้	6	2
เป็นไปได้อย่างยิ่ง	7	1

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับระดับการวัดของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร จากมาตรประมาณค่า แบบ 7 ระดับเป็น 5 ระดับ ตามข้อเสนอของ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน โดยมีระดับการวัดจาก “เป็นไปได้อย่างยิ่ง” ถึง “เป็นไปได้อย่างยิ่ง” กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6

เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครแบบ 5 ระดับ

คำตอบ	เกณฑ์การให้คะแนน ข้อกระทงทางบวก	เกณฑ์การให้คะแนน ข้อกระทงทางลบ
เป็นไปได้อย่างยิ่ง	1	5
เป็นไปได้	2	4
เป็นไปได้และเป็นไปได้พอๆกัน	3	3
เป็นไปได้	4	2
เป็นไปได้อย่างยิ่ง	5	1

มาตรวัดนี้คิดคะแนนด้วยวิธีการรวมคะแนนที่ได้จากข้อกระทงตั้งแต่ข้อ 1-3 โดยผลคะแนนรวมจะมีค่าสูงสุด 15 คะแนน และต่ำสุด 3 คะแนน ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสูงขึ้นเพียงใดก็ยิ่งรับรู้ว่าคุณเองมีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครมากขึ้นเพียงนั้น

คุณภาพทางจิตมิติของเครื่องมือ

ทั้งนี้ Warbuton และ Terry (2000) ได้หาค่าความเที่ยงของมาตรวัด (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient) พบว่ามาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครนี้มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจคือมีค่าสูงกว่า .70

ขั้นตอนการพัฒนามาตรวัดและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

1. ผู้วิจัยนำมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครของ Warbuton และ Terry (2000) จำนวนข้อกระทงทั้งสิ้น 3 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 1 ข้อและข้อกระทงทางลบ 2 ข้อ และมีตัวอย่างข้อกระทง ได้แก่ “ฉันมองว่าเป็นเรื่องยากที่ฉันจะทำกิจกรรมอาสาสมัครภายใน 1 ปีข้างหน้า” และ “จะมีบางสิ่งมาขัดขวางไม่ให้ฉันทำกิจกรรมอาสาสมัครภายใน 1 ปีข้างหน้าได้ แม้ว่าฉันจะต้องการก็ตาม” มาเรียบเรียงเป็นภาษาไทยพร้อมกับสร้างข้อกระทงคู่ขนานเพิ่มเติมตามแนวคิดของ Warbuton และ Terry (2000) อีกจำนวน 3 ข้อซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 2 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 1 ข้อ รวมเป็นทั้งหมด 6 ข้อ ข้อกระทงทั้งหมดที่เรียบเรียงและสร้างขึ้นนี้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาและภาวะสันนิษฐานโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตั้งมีรายนามในภาคผนวก ก

2. ผู้วิจัยนำมาตรวัดที่เรียบเรียงและสร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) ในชั้นสร้างมาตรกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน

เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีคุณภาพดีเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยต่อไป โดยมีวิธีการคัดเลือกข้อกระทงดังนี้

2.1 หาอำนาจจำแนกรายข้อของข้อกระทง (item discrimination) โดยใช้วิธีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำซึ่งกำหนดให้

กลุ่มสูง เป็นผู้มีคะแนนรวมในแต่ละด้านสูงกว่า หรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 ของคะแนนรวมของทุกข้อกระทงในมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมรวมกัน มีจำนวนทั้งหมด 17 คน

กลุ่มต่ำ เป็นผู้มีคะแนนรวมในแต่ละด้านต่ำกว่า หรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ของคะแนนรวมของทุกข้อกระทงในมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมรวมกัน มีจำนวนทั้งหมด 12 คน

หลังจากนั้นจึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อกระทงระหว่าง 2 กลุ่ม ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และคัดเลือกข้อกระทงที่มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (หนึ่งหาง) โดยข้อกระทงทั้งหมดที่เรียบเรียงและพัฒนาขึ้นจำนวน 6 ข้อ ผ่านการวิเคราะห์ทั้งหมด

2.2 ผู้วิจัยนำข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบอำนาจจำแนกรายข้อ มาวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในมาตรวัดนี้ (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (หนึ่งหาง) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับค่า r วิฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ซึ่งผู้วิจัยจะคัดข้อกระทงที่มีค่า CITC ต่ำกว่าหรือเท่ากับค่า r วิฤตออกเพื่อให้ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ จากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบค่า CITC ของข้อกระทงต้นฉบับและข้อกระทงคู่ขนานที่สร้างเพิ่มเติม แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่า CITC สูงกว่า จนได้ข้อกระทงทั้งหมด 3 ข้อเท่ากับมาตรวัดต้นฉบับ (ดูภาคผนวก ข)

2.3 ผู้วิจัยวิเคราะห์หาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency reliability) ของข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่า CITC พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha หรือ α) ของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมรวมกันมีค่าเท่ากับ .728 (3 ข้อ)

3. นำมาตรวัดที่ผ่านการวิเคราะห์ความเที่ยงและความตรงในข้างต้น มาใช้ร่วมกับมาตรวัดอื่นในงานวิจัยเพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

4. มาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม

มาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม ใช้ในการประเมินบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยแปลและเรียบเรียงมาตรวัดนี้จากมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม (Prosocial Personality Battery) ของ Penner (2002) ซึ่งมีข้อกระทงทั้งหมด 30 ข้อ แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

ด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น 22 ข้อ โดยมีองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบด้วยกัน คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility) การคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น (Empathic concern) การรับรู้มุมมองของผู้อื่น (Perspective taking) การคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อื่น (Other-

oriented moral reasoning) และการคำนึงถึงผลกระทบโดยรวม (Mutual concern moral reasoning)

ด้านความเอื้อเพื่อ 8 ข้อ โดยมีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบด้วยกัน คือ ความวิตกกังวลส่วนบุคคล (Personal distress) และการรายงานความเห็นแก่ผู้อื่น (Self-reported altruism)

มาตรวัดนี้มีข้อกระทงทางบวกทั้งหมด 18 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2-4, 8, 10-11, 14, 16, 18, และ 22-30 และมีข้อกระทงทางลบทั้งหมด 12 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 5-7, 9, 12-13, 15, 17 และ 19-21

ทั้งนี้ ในการนำคะแนนไปใช้นั้น Penner (2002) ระบุว่าสามารถใช้คะแนนรวมในบุคลิกภาพแต่ละด้านได้โดยมีต้องแยกองค์ประกอบย่อย

กลุ่มตัวอย่างตอบมาตรวัดด้วยการประเมินความรู้สึกเห็นด้วยหรือความถี่ของพฤติกรรม ใน 5 ระดับ คือ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ไม่เคยทำ” ถึง “เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ทำบ่อยมาก” กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7

เกณฑ์การให้คะแนนของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม

คำตอบ	เกณฑ์การให้คะแนน ข้อกระทงทางบวก	เกณฑ์การให้คะแนน ข้อกระทงทางลบ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ไม่เคยทำ	1	5
ไม่เห็นด้วย/เคยทำเพียงครั้งเดียว	2	4
เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน/เคยทำมากกว่าหนึ่งครั้ง	3	3
เห็นด้วย/ทำบ่อย	4	2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง/ทำบ่อยมาก	5	1

มาตรวัดนี้คิดคะแนนด้วยวิธีการรวมคะแนนที่ได้จากข้อกระทงในข้อ 1-11, 13-18, 20-24, และ 25 เป็นคะแนนในด้านบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น โดยผลคะแนนรวมจะมีค่าสูงสุด 110 คะแนน และต่ำสุด 22 คะแนน และรวมคะแนนที่ได้จากข้อกระทงในข้อ 12, 19, 24, และ 26-30 เป็นคะแนนในด้านบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเอื้อเพื่อ โดยผลคะแนนรวมจะมีค่าสูงสุด 40 คะแนน และต่ำสุด 8 คะแนน ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านใดสูงขึ้นไปเพียงใด ก็ยิ่งมีบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านนั้นมากขึ้นตามไปด้วย

คุณภาพทางจิตมิติของเครื่องมือ

Penner (2002) ได้ทำการหาค่าความเที่ยงของมาตรวัด (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient) พบว่ามาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมนั้นมีความเที่ยงในด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น และด้านความเอื้อเพื่อสูงกว่า .80 นอกจากนี้ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบของมาตรวัดนี้พบว่า มาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมนี้นี้ประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบตรงตามทฤษฎี

ขั้นตอนการพัฒนามาตรวัดและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

1. ผู้วิจัยนำมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมของ Penner (2002) จำนวนข้อกระทงทั้งสิ้น 30 ข้อ ซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 19 ข้อและข้อกระทงทางลบ 11 ข้อ และมีตัวอย่างข้อกระทง อาทิ “เวลาไม่พอใจใคร ฉันจะพยายาม “เอาใจเขามาใส่ใจเรา”” และ “ฉันชื่นอาสาที่จะช่วยงานเพื่อนหรือคนรู้จักโดยไม่เรียกร้องค่าตอบแทน” มาเรียบเรียงเป็นภาษาไทยพร้อมกับสร้างข้อกระทงคู่ขนานเพิ่มเติมตามแนวคิดของ Penner (2002) อีกจำนวน 30 ข้อซึ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 16 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 14 ข้อ รวมเป็นทั้งหมด 60 ข้อ ข้อกระทงทั้งหมดที่เรียบเรียงและถูกสร้างขึ้นนี้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาและภาวะสันนิษฐานโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีรายนามในภาคผนวก ก

2. ผู้วิจัยนำมาตรวัดที่เรียบเรียงและสร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) ในชั้นสร้างมาตรกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีคุณภาพดีเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยต่อไป โดยมีวิธีการคัดเลือกข้อกระทงดังนี้

2.1 หากอำนาจจำแนกรายข้อของข้อกระทง (item discrimination) โดยใช้วิธีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำซึ่งกำหนดให้

กลุ่มสูง เป็นผู้ที่มีคะแนนรวมในแต่ละด้านสูงกว่า หรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 67 ของคะแนนรวมในด้านนั้นๆของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม

กลุ่มต่ำ เป็นผู้ที่มีคะแนนรวมในแต่ละด้านต่ำกว่า หรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 23 ของคะแนนรวมในด้านนั้นๆของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกแบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมแต่ละด้านนั้นแสดงไว้ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกแบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำในการวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อแยกตามด้านของบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม

	ด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น	ด้านความเอื้อเฟื้อ
กลุ่มสูง	17	16
กลุ่มต่ำ	16	16

หลังจากนั้นจึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อกระทงระหว่าง 2 กลุ่มด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และคัดเลือกข้อกระทงที่มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 (หนึ่งหาง) โดยข้อกระทงทั้งหมดที่เรียบเรียงและพัฒนาขึ้นจำนวน 60 ข้อ ผ่านการวิเคราะห์จำนวน 54 ข้อ

2.2 ผู้วิจัยนำข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบอำนาจจำแนกรายข้อ มาวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในมาตรวัดนี้ (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (หนึ่งหาง) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับค่า r วิฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ซึ่ง

ผู้วิจัยจะคัดข้อกระทงที่มีค่า CITC ต่ำกว่าหรือเท่ากับค่า r วิฤตออกเพื่อให้ได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพ และทำซ้ำจนกว่าข้อกระทงที่วิเคราะห์ในครั้งเดียวกันจะผ่านทุกข้อ จากนั้นจึงปรับลดจำนวนข้อกระทงให้มีจำนวนข้อกระทงเท่ากับมาตรวัดต้นฉบับ ด้วยการคัดเลือกข้อที่มีค่าคะแนน CITC สูงที่สุดในแต่ละด้าน จนได้ข้อกระทงทั้งหมด 30 ข้อเท่ากับมาตรวัดต้นฉบับ (ดูภาคผนวก ข)

2.3 ผู้วิจัยวิเคราะห์หาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency reliability) ของข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์ค่า CITC พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha หรือ α) ของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่นมีค่าเท่ากับ .863 (22 ข้อ) และด้านความเอื้อเฟื้อมีค่าเท่ากับ .766 (8 ข้อ)

3. นำมาตรวัดที่ผ่านการวิเคราะห์ความเที่ยงและความตรงในข้างต้น มาใช้ร่วมกับมาตรวัดอื่นในงานวิจัยเพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยทั้งหมด 2 วิธีด้วยกัน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านสโมสรรณิสิตและชมรมต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 วิธี ภายในเดือนมกราคม 2557 โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

1. ผู้วิจัยจัดเรียงมาตรวัดทั้ง 4 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร มาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร และมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม โดยสุ่มลำดับของมาตรวัดทั้ง 3 ฉบับนอกเหนือจากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เพื่อป้องกันผลของลำดับ (order effect) เป็นตัวแปรแทรกซ้อนในการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำชุดมาตรวัดที่จัดเรียงแล้วมาเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคณะต่างๆ โดยการขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นถึงถามถึงจำนวนชั่วโมงในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร หากกลุ่มตัวอย่างตอบว่าไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัคร หรือมีชั่วโมงในการทำกิจกรรมอาสาสมัครตั้งแต่ 30 ชั่วโมงขึ้นไปในช่วงเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา ผู้วิจัยจะแจกชุดมาตรวัดให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอเก็บข้อมูล ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างตอบเป็นจำนวนวัน ผู้วิจัยจะคำนวณชั่วโมงด้วยการคิดระยะเวลา 1 วัน เท่ากับการทำกิจกรรมอาสาสมัคร 8 ชั่วโมง และหากกลุ่มตัวอย่างตอบจำนวนชั่วโมงน้อยกว่า 30 ชั่วโมง ผู้วิจัยจะแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่การวิจัยครั้งนี้ว่าไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง และกล่าวขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

3. ผู้วิจัยคัดกรองเพื่อแยกมาตรวัดที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่การวิจัยออก และบันทึกข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านสโมสรรณิสิตและชมรมต่างๆ

1. ผู้วิจัยจัดเรียงมาตรวัดทั้ง 4 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร มาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร และมาตรวัด

บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม โดยสุ่มลำดับของมาตรวัดทั้ง 3 ฉบับนอกเหนือจากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เพื่อป้องกันผลของลำดับ (order effect) เป็นตัวแปรแทรกซ้อนในการวิจัย

2 ผู้วิจัยติดต่อไปยังสโมสรนิสิตและชมรมต่างๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือและโปรแกรมสนทนาทางคอมพิวเตอร์ โดยขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแจ้งให้ทราบถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่การวิจัย

3 เมื่อได้รับการตอบรับจากสโมสรนิสิตหรือชมรมแล้ว ผู้วิจัยจะสอบถามจำนวนของผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่ได้แจ้งไป จากนั้นจึงนัดวันและเวลาในการส่งมอบและรับคืนชุดมาตรวัดตามจำนวนที่แต่ละสโมสรนิสิตหรือชมรมได้แจ้งไว้

4 ผู้วิจัยนำชุดมาตรวัดไปมอบให้กับสโมสรนิสิตหรือชมรมและไปรับชุดมาตรวัดคืนตามวันและเวลาที่นัดไว้

5 ผู้วิจัยคัดกรองเพื่อแยกมาตรวัดที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่การวิจัยออก และบันทึกข้อมูล

การพิทักษ์สิทธิของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยมีสิทธิอย่างเสรีในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารที่แสดงข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ประกอบด้วย รายละเอียดของการวิจัย ข้อมูลของผู้วิจัย และสิทธิ์ต่างๆของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย เอกสารฉบับนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้ทำการแนบเอกสารฉบับนี้ไปกับมาตรวัดด้วย (ดูภาคผนวก ค)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยแจกแจงความถี่และร้อยละในการนำเสนอข้อมูล คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรหลักที่ศึกษา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน โดยใช้โปรแกรม SPSS และใช้สถิติถดถอยโลจิสติก (Logistic regression analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัครของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยมีปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการอาสาสมัคร ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้านได้แก่ ด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านการปกป้องตนเอง และด้านการพัฒนาตนเอง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้านได้แก่ ด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น และด้านความเอื้อเฟื้อ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเหล่านี้จากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มาตรการวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร มาตรการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร และมาตรการวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม ซึ่งตอบโดยกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 360 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ นิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาจำนวน 180 คน และนิสิตนักศึกษาที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา จำนวน 180 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา จัดทำขึ้นเพื่อแสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ คณะ ชั้นปี และค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัครนำมาทดสอบการจำแนกกลุ่มตัวอย่าง
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัคร โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)

เพื่อให้เข้าใจถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติในการนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

n	หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
M	หมายถึง ค่ามัธยฐานเลขคณิต
SD	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	หมายถึง องศาแห่งความอิสระ (degree of freedom)
p	หมายถึง ระดับนัยสำคัญ
β	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่ประมาณได้จากข้อมูล
SE	หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
$Wald$	หมายถึง ค่าสถิติวาลด์ (wald statistic)
$Exp(\beta)$	หมายถึง อัตราส่วนแต้มต่อ (odds ratio or ODDS)

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

VA	หมายถึง แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร
VB	หมายถึง แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ
VC	หมายถึง แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านสังคม

VD	หมายถึง แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านอาชีพ
VE	หมายถึง แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการปกป้องตนเอง
VF	หมายถึง แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการพัฒนาตนเอง
C	หมายถึง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร
PE	หมายถึง บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น
PH	หมายถึง บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเอื้อเฟื้อ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เพื่อแสดงข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะ เพศ อายุ ชั้นปี และคะแนนของปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัคร โดยใช้ ค่าสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 9

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามคณะ (N = 360)

คณะ	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
วิศวกรรมศาสตร์	51	14.2
อักษรศาสตร์	20	5.6
วิทยาศาสตร์	51	14.2
รัฐศาสตร์	27	7.5
สถาปัตยกรรมศาสตร์	10	2.8
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	15	4.2
ครุศาสตร์	19	5.3
นิเทศศาสตร์	7	1.9
เศรษฐศาสตร์	23	6.4
แพทยศาสตร์	17	4.7
สัตวแพทยศาสตร์	13	3.6
ทันตแพทยศาสตร์	26	7.2
เภสัชศาสตร์	17	4.7
นิติศาสตร์	12	3.3
ศิลปกรรมศาสตร์	4	1.1
สหเวชศาสตร์	10	2.8
จิตวิทยา	25	6.9
วิทยาศาสตร์การกีฬา	10	2.8
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาวิจัยทรัพยากรการเกษตร	3	.8
รวม	360	100

จากตารางที่ 9 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ โดยมีจำนวนคณะละ 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาวิจัยทรัพยากรการเกษตร มีจำนวนน้อยที่สุด โดยมีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตารางที่ 10

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามพฤติกรรมอาสาสมัคร (N = 360)

พฤติกรรมอาสาสมัคร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา	180	50.0
ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา	180	50.0
รวม	360	100

จากตารางที่ 10 ในการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ 11

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครและมีพฤติกรรมอาสาสมัครจำแนกตามเพศ (N = 360)

เพศ	ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร		มีพฤติกรรมอาสาสมัคร		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ (ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด)	จำนวน	ร้อยละ (ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด)	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	99	55 (27.5)	64	35.6 (17.8)	163	45.3
หญิง	81	45 (22.5)	116	64.4 (32.2)	197	54.7
รวม	180	100 (50)	180	100 (50)	360	100

จากตารางที่ 11 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.7 และ 45.3 ตามลำดับ โดยในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครเป็นเพศหญิงร้อยละ 45 และเป็นเพศชายร้อยละ 55 ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครเป็นเพศหญิงร้อยละ 64.4 และเป็นเพศชายร้อยละ 35.6

ตารางที่ 12

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครและมีพฤติกรรมอาสาสมัครจำแนกตามอายุ (N = 360)

อายุ (ปี)	ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร		มีพฤติกรรมอาสาสมัคร		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ (ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด)	จำนวน	ร้อยละ (ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด)	จำนวน	ร้อยละ
17	1	0.6 (.3)	0	0 (0)	1	.3
18	30	16.7 (8.3)	11	6.1 (3.1)	41	11.4
19	58	32.2 (16.1)	37	20.6 (10.3)	95	26.4
20	43	23.9 (11.9)	57	31.7 (15.8)	100	27.8
21	34	18.9 (9.4)	52	28.9 (14.4)	86	23.9
22	12	6.7 (3.3)	23	12.8 (6.4)	35	9.7
24	2	1.1 (.6)	0	0 (0)	2	.6
รวม	180	100 (50)	180	100 (50)	360	100

จากตารางที่ 12 ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้อยู่ระหว่าง 17-24 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.8 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 17 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.6 โดยในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครส่วนใหญ่มีอายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.2 และในกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครส่วนใหญ่มีอายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.7

ตารางที่ 13

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครและมีพฤติกรรมอาสาสมัครจำแนกตามชั้นปี (N = 360)

ชั้นปี	ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร		มีพฤติกรรมอาสาสมัคร		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ (ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด)	จำนวน	ร้อยละ (ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด)	จำนวน	ร้อยละ
1	76	42.2 (21.1)	29	16.1 (8.1)	105	29.2
2	40	22.2 (11.1)	60	33.3 (16.7)	100	27.8
3	36	20 (10.0)	55	30.6 (15.3)	91	25.3
4 ขึ้นไป	28	15.6 (7.8)	36	20 (10.0)	64	17.8
รวม	180	100 (50)	180	100 (50)	360	100

จากตารางที่ 13 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 29.2 และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.8 โดยในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่

มีพฤติกรรมอาสาสมัคร ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 42.2 และในกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 14

จำนวนและร้อยละของกิจกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร ($n = 180$)

กิจกรรมอาสาสมัคร	กลุ่มตัวอย่าง*	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท	156	86.67
ช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้สูงอายุ และเด็ก	30	16.67
จัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา	17	9.44
ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน	16	8.89
ไม่ระบุ	13	7.22

*หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่าง 1 คน ระบุกิจกรรมอาสาสมัครได้มากกว่า 1 กิจกรรม

จากตารางที่ 14 ในกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุกิจกรรมอาสาสมัครที่ทำการออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท มีจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมาคือกิจกรรมช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้สูงอายุ และเด็ก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 จัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.44 และทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 และมีผู้ที่ไม่ระบุกิจกรรมอาสาสมัครที่ทำจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.22

ตารางที่ 15

จำนวนและร้อยละของเหตุผลที่ไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร ($n = 180$)

เหตุผลที่ไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัคร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีเวลา / ไม่สะดวก	106	58.9
ไม่ทราบว่ามีการทำกิจกรรมอาสาสมัคร	13	7.2
ต้องทำกิจกรรมอื่น	5	2.8
ไม่สนใจ / ไม่ชอบ	4	2.2
ไม่มีเพื่อนไปทำกิจกรรมร่วมด้วย	2	1.1
ไม่ระบุ	50	27.8

จากตารางที่ 15 ในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ระบุเหตุผลที่ไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครว่าเป็นเพราะไม่มีเวลาหรือไม่สะดวก มีจำนวน 88 คน คิดเป็น

ร้อยละ 48.9 ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครทั้งหมด รองลงมาคือ ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมอาสาสมัคร จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และต้องทำกิจกรรมอื่น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และมีผู้ที่ไม่ระบุเหตุผลที่ไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครทั้งหมด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีอายุ 20 ปี และทำกิจกรรมอาสาสมัครโดยการออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีอายุ 19 ปี และระบุเหตุผลที่ไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครว่าเป็นเพราะไม่มีเวลาหรือไม่สะดวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 16

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระแต่ละตัว เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครและกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร (N = 360)

ตัวแปร*	ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร (n = 180)				มีพฤติกรรมอาสาสมัคร (n = 180)				t-test
	M	SD	Min	Max	M	SD	Min	Max	
แรงจูงใจในการอาสาสมัคร									
ด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร	3.65	.53	2.00	5.00	3.92	.54	2.00	5.00	4.90***
ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ	3.66	.52	1.20	4.80	4.09	.43	2.80	5.00	8.53***
ด้านสังคม	3.39	.58	1.00	5.00	3.49	.74	1.00	5.00	1.47
ด้านอาชีพ	3.42	.60	1.40	5.00	3.54	.60	1.20	5.00	2.02**
ด้านการปกป้องตนเอง	3.14	.74	1.00	5.00	3.23	.81	1.00	5.00	1.17***
ด้านการพัฒนาตนเอง	3.69	.59	1.40	5.00	3.91	.58	1.80	5.00	3.70***
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม									
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร	3.02	.58	1.00	4.67	3.68	.59	2.33	5.00	10.80***
บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม									
ด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น	3.56	.38	2.77	4.86	3.78	.36	2.68	4.95	5.70***
ด้านความเอื้อเฟื้อ	3.43	.45	1.75	4.63	3.59	.41	2.63	4.63	3.55***

*ตัวแปรทุกตัวมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน

** $p < .05$.

*** $p < .001$.

จากตารางที่ 16 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนแรงจูงใจในการอาสาสมัคร การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม ด้วยการทดสอบสถิติค่าที (t-test) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครมีคะแนนแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ด้านการปกป้องตนเอง ด้านการพัฒนาตนเอง คะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร และคะแนนบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น และด้านความเอื้อเฟื้อ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีคะแนนแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านอาชีพ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน

ก่อนการวิเคราะห์สถิติถดถอยโลจิสติก ผู้วิจัยได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นโดยวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดเพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงของสถิติการวิเคราะห์ถดถอย โลจิสติกคือ ตัวแปรต้นต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงจนเกินไป จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์พบว่า ตัวแปรทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงจนเกินไป คือมีค่าสหสัมพันธ์น้อยกว่า .65 (Burns & Grove, 2005) และเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกดังแสดงในภาคผนวก ค

เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์สถิติถดถอยโลจิสติกเกี่ยวกับคุณลักษณะตัวแปรตามซึ่งต้องเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครมีค่าเป็น 1 และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครมีค่าเป็น 2 จากนั้นผู้วิจัยนำปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัครมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) โดยกำหนดค่าตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัว ดังนี้

1. แรงจูงใจในการอาสาสมัคร ประกอบด้วยด้านย่อย 6 ด้าน คือ
  - 1.1. ด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร
  - 1.2. ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ
  - 1.3. ด้านสังคม
  - 1.4. ด้านอาชีพ
  - 1.5. ด้านการปกป้องตนเอง
  - 1.6. ด้านการพัฒนาตนเอง
2. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร
3. บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม ประกอบด้วยด้านย่อย 2 ด้านคือ
  - 3.1. ด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น
  - 3.2. ด้านความเอื้อเฟื้อ

และมีตัวแปรตามคือพฤติกรรมอาสาสมัคร ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับได้แก่

เท่ากับ 1 ถ้าไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร (0 ชั่วโมง ในเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา)

เท่ากับ 2 ถ้ามีพฤติกรรมอาสาสมัคร (อย่างน้อย 30 ชั่วโมง ในเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา)

จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยสำรวจอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัวได้แก่ แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร ด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านการปกป้องตนเอง ด้านการพัฒนาตนเอง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร บุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น และด้านความเอื้อเฟื้อ โดยนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่สมการถดถอยโลจิสติกด้วยวิธี Enter

ผลที่ได้รับพบว่าโมเดลดังกล่าวมีค่า $-2LL$ ($-2 \log \text{likelihood}$) หรือค่าที่บ่งบอกความเหมาะสมของโมเดล เกิดจากการนำ $-2LL$ ของโมเดลที่ไม่มีตัวแปรอิสระลบด้วย $-2LL$ ของโมเดลที่มีตัวแปรอิสระซึ่งมีค่าเท่ากับ 355.402 และมีการแจกแจงแบบไค-สแควร์ที่ df เท่ากับ 9 นอกจากนี้ยังพบว่าโมเดลที่ใส่ตัวแปรอิสระเข้าไปมีค่าต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 143.664, p < .001$) แสดงว่าโมเดลที่มีตัวแปรอิสระใส่เพิ่มเข้าไบนั้น มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว

ที่ไม่เท่ากับศูนย์ หมายความว่าโมเดลที่ใส่ตัวแปรอิสระมีความเหมาะสมที่จะใช้ทำนายตัวแปรตามมากกว่าโมเดลที่ไม่มีตัวแปรอิสระ

เมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวนของตัวแปรตามที่สามารถอธิบายได้โดยตัวแปรอิสระในสมการถดถอยโลจิสติก โดยเลือกพิจารณาค่าความแปรปรวนที่อธิบายโดย Cox และ Snell R^2 พบว่ามีค่าเท่ากับ .329 แสดงว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามได้ร้อยละ 32.90

ตารางที่ 17

ผลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกของตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัคร (N = 360)

ตัวแปร	β	SE	Wald	df	p	Exp(β)
VA	-.022	.070	.101	1	.751	.978
VB	.404	.086	21.949*	1	.000	1.497
VC	-.060	.053	1.302	1	.254	.942
VD	-.030	.063	.226	1	.635	.970
VE	-.014	.045	.099	1	.753	.986
VF	-.036	.069	.272	1	.602	.965
C	.629	.092	46.377*	1	.000	1.876
PE	.013	.021	.390	1	.532	1.013
PH	.010	.048	.041	1	.839	1.010
	-12.546	1.880	44.558	1	.000	.000

* $p < .001$.

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณาค่านัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ค่าสถิติวาลด์ (Wald Statistic) พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัครของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 มีจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ($\beta = .404, p < .001$) และ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ($\beta = .629, p < .001$)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (β) และค่าอัตราส่วนแถมต่อ ($Exp(\beta)$) แล้ว พบว่า ตัวแปรอิสระที่ทำนายความน่าจะเป็นของการมีพฤติกรรมอาสาสมัครในรูปของอัตราส่วนแถมต่อได้มากที่สุดคือ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (C) มีค่าของอัตราส่วนแถมต่อเท่ากับ 1.876 หมายความว่า เมื่อคะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (C) เปลี่ยนไป 1 หน่วย โดยควบคุมตัวแปรอิสระที่เหลือ จะทำให้โอกาสที่กลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมอาสาสมัครเปลี่ยนไป 1.876 เท่า เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร เช่น ถ้าคะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (C) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย โดยควบคุมตัวแปรอิสระที่เหลือ จะทำให้โอกาสที่กลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมอาสาสมัครเพิ่มขึ้น 1.876 เท่าเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร และในทางกลับกันถ้าคะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (C)

ลดลง 1 หน่วย โดยควบคุมตัวแปรอิสระที่เหลือ จะทำให้โอกาสที่กลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรม
อาสาสมัครลดลง 1.876 เท่าเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร

ตัวแปรที่ทำนายความน่าจะเป็นของการมีพฤติกรรมอาสาสมัครในรูปของอัตราส่วนต่อ
รองลงมา ได้แก่ แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ (VB) มีค่า
อัตราส่วนต่อเท่ากับ 1.497 โดยการตีความการทำนายความน่าจะเป็นของการมีพฤติกรรม
อาสาสมัครในรูปของอัตราส่วนต่อจะเป็นไปในลักษณะที่กล่าวถึงในข้างต้น

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นสามารถนำมาเขียนสมการทำนายความเป็นไปได้ที่จะเกิด
พฤติกรรมอาสาสมัครดังนี้

$$\text{ความเป็นไปได้ที่จะเกิดพฤติกรรมอาสาสมัคร} = -12.546 + .404(\text{VB}) + .629(\text{C})$$

เมื่อ VB หมายถึง แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ

C หมายถึง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร

สมการข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ถ้าคะแนนของตัวแปรทำนายเปลี่ยนไป 1 หน่วย จะทำให้การมี
พฤติกรรมอาสาสมัครเปลี่ยนไปในรูปของค่าลอการิทึมของอัตราส่วนต่อ (log odds) มีค่าเท่ากับ
สัมประสิทธิ์การถดถอย (β) เช่น ถ้าคะแนนของตัวแปรแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้าง
ความรู้และความเข้าใจ (VB) เปลี่ยนไป 1 หน่วย และควบคุมตัวอิสระที่เหลือ จะทำให้ค่าลอการิทึม
ของอัตราส่วนต่อของการมีพฤติกรรมอาสาสมัคร เปลี่ยนไป .404 และเช่นเดียวกัน หากคะแนน
ของตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (C) เปลี่ยนไป 1 หน่วย และควบคุมตัว
แปรอิสระที่เหลือ จะทำให้ค่าลอการิทึมของอัตราส่วนต่อของการมีพฤติกรรมอาสาสมัคร
เปลี่ยนไป .629

ตารางที่ 18

**อัตราความสามารถในการทำนายความเป็นไปได้ที่จะมีพฤติกรรมอาสาสมัครและไม่มีพฤติกรรม
อาสาสมัคร**

กลุ่มจริง	กลุ่มทำนาย		จำนวน	ความสามารถในการ ทำนายถูกต้อง (ร้อยละ)
	ไม่มีพฤติกรรม อาสาสมัคร	มีพฤติกรรม อาสาสมัคร		
ไม่มีพฤติกรรม อาสาสมัคร	144	36	180	80.0
มีพฤติกรรม อาสาสมัคร	46	134	180	74.4
ร้อยละของการทำนายถูกต้อง			360	77.2

จากตารางที่ 18 ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลนี้มีความสามารถร่วมกันทำนายความเป็นไปได้ที่
กลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมอาสาสมัครและไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่าง 360 คน โดย
สามารถทำนายการไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างได้ถูกต้อง 144 คนนั่นคือทำนาย
ถูกต้องร้อยละ 80.0 และสามารถทำนายการมีพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างได้ถูกต้อง 134
คนนั่นคือทำนายถูกต้องร้อยละ 74.4 สรุปร้อยละของการทำนายถูกต้องเท่ากับ 77.2

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานพบว่า ตัวแปรทั้ง 9 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 32.90 และสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมได้ถูกต้องร้อยละ 77.2 โดยมีตัวแปร 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ได้แก่ ตัวแปรแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการอาสาสมัคร และตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการอาสาสมัครในนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีอายุ ระหว่าง 17-24 ปี จำนวน 360 คน จำแนกตามพฤติกรรมอาสาสมัครเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มนิสิตที่ไม่มี พฤติกรรมอาสาสมัคร 180 คน และกลุ่มนิสิตที่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร 180 คน โดยมีตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัยคือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการอาสาสมัคร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม และมีตัวแปรตามคือ พฤติกรรมอาสาสมัคร

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร มาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร และมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการอาสาสมัครในนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการอาสาสมัคร การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร และบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคม พบว่ามี 2 ปัจจัย ที่มีอำนาจจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีและไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร ซึ่งได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการอาสาสมัครในด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ และ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร โดยทั้ง 2 ปัจจัยสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มออกจากกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีความถูกต้องในการพยากรณ์อำนาจจำแนกรวมร้อยละ 77.20 โดยสามารถทำนายการไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครได้ถูกต้องร้อยละ 80.0 และสามารถทำนายการมีพฤติกรรมอาสาสมัครได้ถูกต้องร้อยละ 74.4 ซึ่งผู้วิจัยจะทำการอภิปรายผลการวิจัยแยกตามปัจจัยที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการอาสาสมัครในนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

1. แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการอาสาสมัครในด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ที่หมายถึง แรงจูงใจที่สะท้อนถึงความต้องการของบุคคลในการที่จะได้รับโอกาสในการเรียนรู้ ทำความเข้าใจโลกและสิ่งแวดล้อมรอบตัว และได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่มากขึ้นผ่านการอาสาสมัคร (Clary et al., 1998) โดยแรงจูงใจในการอาสาสมัครในด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจนี้ มีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏในค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($B = .404, p < .001$)

ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการอาสาสมัครในด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ กับพฤติกรรมอาสาสมัครนั้นเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก หมายความว่า เมื่อบุคคลมีแรงจูงใจในการอาสาสมัครในด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเพิ่มขึ้น จะมีแนวโน้มที่บุคคลจะมีพฤติกรรม

อาสาสมัครสูงขึ้นไปตาม ในทางกลับกันหากบุคคลมีแรงจูงใจในการอาสาสมัครในด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจลดลง ก็จะมีแนวโน้มที่บุคคลจะมีพฤติกรรมอาสาสมัครน้อยลงเช่นกัน โดยเมื่อพิจารณาค่าอัตราส่วนแต่มีต่อ ($Exp(\beta)$) ของแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจพบว่า มีค่าของอัตราส่วนแต่มีต่อเท่ากับ 1.497 หมายความว่า เมื่อคะแนนแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเปลี่ยนไป 1 หน่วย โดยควบคุมตัวแปรพยากรณ์ที่เหลือ จะทำให้โอกาสที่กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครเปลี่ยนไป 1.497 เท่าในทิศทางเดียวกัน เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้ากลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจมากขึ้น จะทำให้มีพฤติกรรมอาสาสมัครเพิ่มมากขึ้น โดยผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Van Vianen Nijstad และ Voskuil (2008) ที่พบว่า แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจนั้นส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำกิจกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนแรงจูงใจด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครกับกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครมีค่าเฉลี่ยของคะแนนแรงจูงใจด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 8.53, p < .001$) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครมีค่าเฉลี่ยของคะแนนแรงจูงใจด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเท่ากับ 20.43 คะแนน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครมีค่าเฉลี่ยของคะแนนแรงจูงใจด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเท่ากับ 18.28 คะแนน

ความแตกต่างระหว่างแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในช่วงต้นระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองอาจอธิบายเชื่อมโยงได้ถึงลักษณะกิจกรรมการอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ โดยพบว่า ร้อยละ 86.67 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครระบุว่า ตนเองได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครโดยการออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีการเดินทางออกไปยังชุมชนในชนบทที่ห่างไกล โดยมักจะเป็นสถานที่ที่ไม่ได้เป็นที่รู้จักหรือตนเองไม่คุ้นชินนัก เพื่อประกอบกิจกรรมต่างๆ ที่อาจไม่ได้มีโอกาสพบเห็นหรือได้ลงมือปฏิบัติเป็นประจำในการเรียนในมหาวิทยาลัย เช่น การสร้างห้องสมุด การลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือการได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากชุมชนต่างๆ โดยกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ที่อาสาสมัครได้เปิดประสบการณ์ของตนเองให้กว้างยิ่งขึ้นได้เสริมสร้างความรู้และความเข้าใจของตนเองผ่านการทำกิจกรรมที่ไม่คุ้นเคย และได้เรียนรู้ถึงสังคม วัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิตของสมาชิกในชุมชนที่แปลกใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ โดยจากงานวิจัยของ Houle Sagarin และ Kaplan (2005) ที่ศึกษาการเลือกทำกิจกรรมอาสาสมัครนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวอเมริกันที่มีแรงจูงใจในการอาสาสมัครต่างกันพบว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจะเลือกทำกิจกรรมอาสาสมัครที่แตกต่างกันไปตามรูปแบบแรงจูงใจที่ตนเองมี ดังนั้น ลักษณะกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จึงอาจสะท้อนให้ปัจจัยแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจนี้มีความโดดเด่น สามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครออกจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร และทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้

ผลการวิจัยในครั้งนี้อาจสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการแข่งขันในด้านการศึกษา และวิชาการสูง จนสถาบันหรือหน่วยงานต่างๆให้ความสำคัญกับองค์ความรู้ทางวิชาการเป็นหลัก ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีการแข่งขันในด้านการศึกษาสูง จำเป็นต้องขวนขวายหาความรู้ทางวิชาการเพื่อให้สามารถปรับตัวกับสภาพสังคมในปัจจุบันได้ อย่างไรก็ตาม องค์ความรู้ทางวิชาการเหล่านี้อาจจะตอบสนองความต้องการของกลุ่มตัวอย่างในด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจได้ไม่เพียงพอ กิจกรรมอาสาสมัครจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มาเติมเต็มความต้องการในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจนี้

แม้ว่าข้ออภิปรายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของกิจกรรมอาสาสมัครและประเภทของแรงจูงใจที่ทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครยังเป็นประเด็นที่สมควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป แต่ผลการศึกษาในครั้งนี้ที่พบว่าประเภทของแรงจูงใจในการอาสาสมัครที่สามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้ดีที่สุดคือแรงจูงใจด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ อาจถูกนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมอาสาสมัครให้แก่ นิสิตนักศึกษาที่ โดยอาจมุ่งเน้นตอบสนองแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ ผ่านการส่งเสริมกิจกรรมที่มีลักษณะสอดคล้องกับความต้องการได้เรียนรู้หรือเปิดประสบการณ์ของบุคคล เช่น การออกค่าย หรือการลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนชนบทต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Clary และ Snyder (1999) ที่รายงานว่า บุคคลจะรับรู้ว่าการอาสาสมัครนั้นเป็นที่น่าสนใจและมีความตั้งใจที่จะทำกิจกรรมอาสาสมัครเมื่อกิจกรรมอาสาสมัครนั้นมีลักษณะรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับแรงจูงใจที่บุคคลมี

ผลการวิจัยครั้งนี้ที่แสดงถึงประเภทของแรงจูงใจที่ช่วยทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครยังสามารถขยายผลนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการคงไว้หรือเพิ่มความแข็งแกร่งของการมีพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีพฤติกรรมนี้อยู่แล้ว ดังปรากฏในผลการศึกษาที่ผ่านมาของ Clary และ Snyder (1999) ที่รายงานว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการตอบสนองแรงจูงใจในการทำกิจกรรมอาสาสมัครจะมีความตั้งใจที่จะทำกิจกรรมอาสาสมัครต่อไปทั้งในระยะสั้นและระยะยาวสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่ได้รับการตอบสนองที่ไม่สอดคล้องกับแรงจูงใจที่ตนมี ดังนั้น การส่งเสริมให้มีกิจกรรมอาสาสมัครที่เอื้อต่อการคงไว้ซึ่งแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจจะส่งผลให้พฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างมีความต่อเนื่องได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่า ผลการวิจัยในครั้งนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยเป็นแนวทางในการส่งเสริมการทำกิจกรรมอาสาสมัครให้แก่ นิสิตนักศึกษาที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร หากแต่ยังเป็นประโยชน์ที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถสนับสนุนนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอยู่แล้ว ให้ทำกิจกรรมอาสาสมัครต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

2. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครอาสาสมัครมีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครสะท้อนให้เห็นถึง การรับรู้ความยากง่ายในการทำกิจกรรมอาสาสมัครของตนเอง จากการประเมินทักษะที่ตนมี และทรัพยากรต่างๆที่จำเป็นในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร เช่น เวลาว่างที่ตนเองมี ความสะดวกของช่วงเวลาที่จะทำกิจกรรมอาสาสมัคร

หรือโอกาสในการเข้าถึงกิจกรรมอาสาสมัครนั้น (Fishbein & Ajzen, 2011) โดยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครนี้ มีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏในค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($B = .404, p < .001$)

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครกับพฤติกรรมอาสาสมัครนั้นเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก หมายความว่า เมื่อบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครเพิ่มขึ้น จะมีแนวโน้มที่บุคคลจะมีพฤติกรรมอาสาสมัครสูงขึ้นตามในทางกลับกันหากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครลดลง ก็จะมีแนวโน้มที่บุคคลจะมีพฤติกรรมอาสาสมัครน้อยลงเช่นกัน โดยเมื่อพิจารณาค่าอัตราส่วนแต่ัมต่อ ($Exp(\beta)$) ของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครพบว่า มีค่าของอัตราส่วนแต่ัมต่อเท่ากับ 1.876 หมายความว่า เมื่อคะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครเปลี่ยนไป 1 หน่วย โดยควบคุมตัวแปรพยากรณ์ที่เหลือ จะทำให้โอกาสที่กลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมอาสาสมัครเปลี่ยนไป 1.876 เท่าในทิศทางเดียวกัน เมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครมากขึ้น จะทำให้มีพฤติกรรมอาสาสมัครเพิ่มมากขึ้น

จากการพิจารณาผลการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครกับกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 10.80, p < .001$) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครเท่ากับ 11.04 คะแนน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครเท่ากับ 9.05 คะแนน

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับแนวทางการกระทำตามเหตุผลของ Fishbein และ Ajzen (2011) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลนั้นสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ โดยพฤติกรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลมีเจตนาหรือแรงจูงใจที่จะทำพฤติกรรม และสามารถควบคุมให้พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นได้ ดังนั้นแม้ว่าบุคคลจะมีเจตนาหรือแรงจูงใจที่จะทำพฤติกรรม แต่หากบุคคลนั้นไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมนั้นได้ ก็จะทำให้พฤติกรรมนั้นไม่เกิดขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านอกเหนือจากเจตนาหรือแรงจูงใจในการทำพฤติกรรมอาสาสมัครแล้ว การที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ได้ว่าตนเองมีความสามารถในการทำพฤติกรรมนี้หรือไม่นั้นจะส่งผลต่อการทำพฤติกรรมดังกล่าวให้เกิดขึ้น

ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Warbuton และ Terry (2000) และผลการวิจัยของ Greenslade และ White (2005) ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครระหว่างตัวแปรต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครนั้นเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายเจตนาในการทำพฤติกรรมอาสาสมัครได้ดีที่สุด เมื่อเทียบกับตัวแปรอื่นตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนซึ่งได้แก่ เจตคติ

และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และตัวแปรแรงจูงใจในการอาสาสมัครทั้ง 6 ด้าน จากข้อมูลดังกล่าวจึงสนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้ว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สามารถทำนายการเกิดของพฤติกรรมอาสาสมัครได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครระบุว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครดังที่ปรากฏในตารางที่ 15 นั้นจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครส่วนมากระบุเหตุผลของการไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครว่าเป็นเพราะไม่ว่างหรือไม่มีเวลา (ร้อยละ 58.90) รองลงมาไม่ทราบว่ามีกิจกรรมอาสาสมัคร (ร้อยละ 7.20) และต้องทำกิจกรรมอื่น (ร้อยละ 2.80) ซึ่งเหตุผลเหล่านี้แสดงถึงการขาดปัจจัยด้านเวลา หรือโอกาสในการเข้าถึงกิจกรรมอาสาสมัคร ซึ่งอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัครรับรู้ว่าตนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครได้เนื่องจากปัจจัยภายนอกเหล่านี้มาเป็นอุปสรรคในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร จึงทำให้พฤติกรรมอาสาสมัครไม่เกิดขึ้น

ดังนั้น จากผลการวิจัยครั้งนี้การสนับสนุนพฤติกรรมอาสาสมัครนั้นอาจทำได้โดยการส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครเพิ่มขึ้น การส่งเสริมดังกล่าวอาจทำได้ผ่านการเพิ่มปัจจัยด้านเวลา อาทิ การจัดให้มีกิจกรรมอาสาสมัครในช่วงเวลาที่หลากหลายขึ้น หรือการโอกาสในการเข้าถึงหรือได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอาสาสมัคร อาทิ การเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอาสาสมัครต่างๆ โดยกลวิธีเหล่านี้น่าจะช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร และเอื้ออำนวยให้นิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครเพิ่มมากขึ้นได้

สรุปได้ว่าพฤติกรรมอาสาสมัครของนิสิตนักศึกษานั้นได้รับอิทธิพลจากทั้งปัจจัยแรงจูงใจในการอาสาสมัครและปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครร่วมกัน ซึ่งหากขาดปัจจัยด้านใดด้านหนึ่งก็จะส่งผลให้โอกาสที่จะเกิดพฤติกรรมอาสาสมัครของนิสิตนักศึกษานั้นลดน้อยลง ดังนั้นในการจะส่งเสริมพฤติกรรมอาสาสมัครของนิสิตนักศึกษานั้น หน่วยงานควรจะให้ความสำคัญกับทั้งสองปัจจัยนี้ควบคู่กันไป เพื่อให้ให้นิสิตนักศึกษาเกิดความสมัครใจที่จะทำกิจกรรมอาสาสมัครและมีความมั่นใจว่าจะสามารถลงมือทำกิจกรรมอาสาสมัครนั้นได้จริง

ในส่วนของปัจจัยแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านอื่นๆ และปัจจัยบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมนั้น ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านอื่นๆ ซึ่งได้แก่ ด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านการปกป้องตนเอง และด้านการพัฒนาตนเอง และปัจจัยบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมทั้งสองด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น และด้านความเอื้อเฟื้อนั้น ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้อาจอธิบายได้ส่วนหนึ่งจากรายงานของ Willems และ Walk (2013) ที่ได้กล่าวว่า รูปแบบของกิจกรรมอาสาสมัครนั้นมีความหลากหลาย จึงทำให้ผลการวิจัยหลายชิ้นที่พยายามศึกษาว่าแรงจูงใจใดบ้างที่สามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้นั้นได้ผลที่ไม่สอดคล้องกัน เช่นในงานวิจัยของ Greenslade และ White (2005) ที่พบว่าแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านสังคมเป็นแรงจูงใจในการอาสาสมัครเพียงด้านเดียวที่สามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Van Vianen และคณะ (2008) ที่พบว่าแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านสังคมนั้นมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในการอาสาสมัครลดลง และยังพบว่า แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้าง

ความรู้ความเข้าใจนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการอาสาสมัคร ในขณะที่งานวิจัยของ Finkelstien (2009) กลับพบสหสัมพันธ์ทางลบระหว่างแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจกับระยะเวลาในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร โดย Willems และ Walk (2013) ได้เสนอว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนี้อาจเกิดจากรูปแบบและสภาพแวดล้อมของแต่ละงานวิจัยที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ Clary และ Snyder (1999) ที่ว่า แรงจูงใจในการอาสาสมัครแต่ละด้านนั้นมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมอาสาสมัครที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีความสัมพันธ์เพียงปัจจัยแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ และปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่สามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างได้นั้น อาจเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมและลักษณะเฉพาะของกิจกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยครั้งนี้จะพบว่า ปัจจัยแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ และปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครได้ โดยสามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมอาสาสมัครได้ร้อยละ 32.90 และสามารถทำนายถูกต้องร้อยละ 77.20 นอกเหนือจากอำนาจในการทำนายของปัจจัยที่กล่าวถึงในข้างต้นที่มีส่วนในการอธิบายอำนาจในการทำนายแล้ว ยังอาจคำนึงถึงปัจจัยที่อาจส่งผลต่ออำนาจในการทำนายนี้ ปัจจัยหนึ่งที่น่าสนใจได้คือเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเป็นผู้ที่มีและไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร โดยในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้นิสิตที่ไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาเป็นกลุ่มที่ไม่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร และนิสิตที่ทำกิจกรรมอาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมอาสาสมัคร ซึ่งการกำหนดเกณฑ์ที่มีจำนวนชั่วโมงต่างกันค่อนข้างมากนี้ ทำให้การวิจัยในครั้งนี้ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการทำกิจกรรมอาสาสมัครอย่างชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามด้วยเกณฑ์ที่กำหนดชั่วโมงในการทำกิจกรรมอาสาสมัครไว้ในระดับสูงนี้ อาจทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ทำกิจกรรมอาสาสมัครประเภทอื่นที่ใช้เวลาน้อยกว่า 30 ชั่วโมงนั้นไม่ได้ถูกนำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

หากมีการพิจารณารูปแบบกิจกรรมอาสาสมัครที่หลากหลายมากขึ้น อาจจะทำให้พบปัจจัยคัดสรรอื่นๆที่ส่งผลต่อพฤติกรรมอาสาสมัครของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจึงอยากเสนอให้งานวิจัยครั้งต่อไปมีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่งานวิจัยที่มีจำนวนชั่วโมงในการอาสาสมัครแตกต่างจากการวิจัยครั้งนี้ หรือทำการแบ่งชั่วโมงในการทำกิจกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างออกเป็นหลายกลุ่มเพิ่มขึ้น อาทิ กลุ่มตัวอย่างที่มีชั่วโมงในการทำกิจกรรมอาสาสมัครตั้งแต่ 1 ถึง 30 ชั่วโมง เพื่อให้สามารถเข้าใจและได้รับองค์ความรู้ที่สามารถต่อยอดจากการวิจัยในครั้งนี้ได้

ข้อจำกัด

1. เนื่องจากเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ การไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา และการทำกิจกรรมอาสาสมัครอย่างน้อย 30 ชั่วโมงในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน จึงอาจทำให้ลักษณะกิจกรรมอาสาสมัคร

ที่กลุ่มตัวอย่างทำในการวิจัยครั้งนี้เน้นไปที่การออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทเป็นหลัก ซึ่งผู้ที่จะนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ขยายผลควรคำนึงถึงข้อจำกัดนี้ด้วย

2. แม้วานิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะมีลักษณะร่วมที่คล้ายคลึงกันกับนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยอื่นๆ ในหลายด้าน แต่ก็อาจมีปัจจัยบางอย่างที่แตกต่างจากนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นๆ เช่น นโยบายการส่งเสริมพฤติกรรมอาสาสมัครของแต่ละมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการกำหนดเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างให้มีความแตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้ โดยอาจเปลี่ยนเกณฑ์จำนวนชั่วโมงในการอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่าง หรือแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นหลายกลุ่มมากยิ่งขึ้น เช่น เพิ่มกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอาสาสมัครตั้งแต่ 1 ถึง 29 ชั่วโมง ซึ่งอาจจะทำให้พบผลที่แตกต่างหรือสามารถขยายผลไปยังนิสิตนักศึกษาที่ทำกิจกรรมอาสาสมัครอื่นๆ ได้มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่นนอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยอาจศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยที่ค้นพบและอาจได้อรรถความรู้เกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการอาสาสมัครของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น

3. ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจนั้นสามารถทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่างได้ ซึ่งหากมีงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับมิติต่างๆ ของแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจนั้น จะยิ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับแรงจูงใจในการอาสาสมัครเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า แรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาสาสมัครของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ต้องการส่งเสริมพฤติกรรมอาสาสมัครให้แก่นิสิตนักศึกษาอาจทำได้โดยการส่งเสริมให้มีกิจกรรมอาสาสมัครที่เอื้อต่อการคงไว้ซึ่งแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท หรือการลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนต่างๆ ที่ห่างไกล

2. ผู้วิจัยเสนอแนะให้สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ต้องการส่งเสริมพฤติกรรมอาสาสมัครของนิสิตนักศึกษามีการจัดช่วงเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาว่างของนิสิตนักศึกษาของตน โดยอาจจัดให้มีกิจกรรมอาสาสมัครในช่วงเวลาที่หลากหลายมากขึ้น รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอาสาสมัครอย่างทั่วถึง เพื่อให้นิสิตนักศึกษารับรู้ว่าตนสามารถควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครของตนเองได้มากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational behavior and human decision processes*, 50(2), 179-211.
- Bierhoff, H.-W. (2005). *Prosocial behaviour*: Psychology Press.
- Burns, N., & Grove, S. K. (2005). *The practice of nursing research: conduct, critique and utilization*: WB Saunders, Philadelphia.
- Clary, E. G., & Snyder, M. (1999). The Motivations to Volunteer Theoretical and Practical Considerations. *Current directions in psychological science*, 8(5), 156-159.
- Clary, E. G., Snyder, M., Ridge, R. D., Copeland, J., Stukas, A. A., Haugen, J., & Miene, P. (1998). Understanding and assessing the motivations of volunteers: a functional approach. *Journal of personality and social psychology*, 74(6), 1516.
- Ellis, S. (2003). *Volunteerism: What's the Difference*.
- Epstein, S. (1979). The stability of behavior: I. On predicting most of the people much of the time. *Journal of personality and social psychology*, 37(7), 1097.
- Finkelstein, M. A. (2009). Intrinsic vs. extrinsic motivational orientations and the volunteer process. *Personality and Individual Differences*, 46(5), 653-658.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (2011). *Predicting and changing behavior: The reasoned action approach*: Taylor & Francis.
- Greenlade, J. H., & White, K. M. (2005). The prediction of above-average participation in volunteerism: A test of the theory of planned behavior and the volunteers functions inventory in older Australian adults. *The Journal of Social Psychology*, 145(2), 155-172.
- Hair, J., Black, W., Babin, B., & Anderson, R. (2010). *Multivariate data Analysis—A Global Perspective*: Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.
- Hofstede, G. H. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions and organizations across nations*: Sage.
- Houle, B. J., Sagarin, B. J., & Kaplan, M. F. (2005). A functional approach to volunteerism: Do volunteer motives predict task preference? *Basic and applied social psychology*, 27(4), 337-344.
- Katz, D. (1960). The functional approach to the study of attitudes. *Public opinion quarterly*, 24(2), 163-204.
- Law, M. F. B. (2008). *Volunteer service participation among secondary school students in Hong Kong*: ProQuest.

- Penner, L. A. (2002). Dispositional and organizational influences on sustained volunteerism: An interactionist perspective. *Journal of Social Issues*, 58(3), 447-467.
- Penner, L. A., Fritzsche, B. A., Craiger, J. P., & Freifeld, T. R. (1995). Measuring the prosocial personality. *Advances in personality assessment*, 10, 147-163.
- Pichayakul, P. (2009). *Using American Volunteerism as a Model for Domestic Volunteerism Management in Thailand*. Ohio University.
- Schanning, K. F. (1999). *Doing good deeds: a multi-dimensional model of volunteerism*. University of Virginia.
- Schwartz, S. H. (1970). Elicitation of moral obligation and self-sacrificing behavior: an experimental study of volunteering to be a bone marrow donor. *Journal of personality and social psychology*, 15(4), 283.
- Shaffer, D. R. (2009). *Social and personality development*: Cengage Learning.
- Shye, S. (2010). The motivation to volunteer: A systemic quality of life theory. *Social Indicators Research*, 98(2), 183-200.
- Smith, M. B., Bruner, J. S., & White, R. W. (1956). Opinions and personality.
- Van Vianen, A. E., Nijstad, B. A., & Voskuil, O. F. (2008). A person-environment fit approach to volunteerism: Volunteer personality fit and culture fit as predictors of affective outcomes. *Basic and applied social psychology*, 30(2), 153-166.
- Warburton, J., & Terry, D. J. (2000). Volunteer decision making by older people: A test of a revised theory of planned behavior. *Basic and applied social psychology*, 22(3), 245-257.
- Watson, D., Clark, L. A., McIntyre, C. W., & Hamaker, S. (1992). Affect, personality, and social activity. *Journal of personality and social psychology*, 63(6), 1011.
- Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: the PANAS scales. *Journal of personality and social psychology*, 54(6), 1063.
- Willems, J., & Walk, M. (2013). Assigning volunteer tasks: The relation between task preferences and functional motives of youth volunteers. *Children and Youth Services Review*, 35(6), 1030-1040.
- Wu, J., Wing Lo, T., & Liu, E. S. (2009). Psychometric properties of the volunteer functions inventory with Chinese students. *Journal of Community Psychology*, 37(6), 769-780.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2555). ทำเนียบอาสาสมัคร ปี ๒๕๕๕. Retrieved 08 มีนาคม 2556, from http://www.m-society.go.th/document/page/page_7750.doc

กว่าจะมาเป็น... สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร. (ม.ป.ป.). Retrieved 10 มีนาคม 2556, from

<http://www.gvc.tu.ac.th/th/story.htm>

งานสื่อสารนานาชาติ ศูนย์สื่อสารองค์กร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2555). เกร็ดการบริหารมหาวิทยาลัยสู่เสาหลักของแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

ณัฐรัฐลักษณ์ ศรีมีชัย. (2554). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติงานของอาสาสมัครการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์หลัก. (ม.ป.ป.). Retrieved 09 มีนาคม 2556, from

<http://www.orsa.mahidol.ac.th/main/index.php/vision-objectives>

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: นามมีบุ๊คส์พลับลิเคชั่นส์.

อนิษฐา แจ้งเอี่ยม. (2553). เครือข่ายการสื่อสารและการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครเครือข่ายจิตอาสา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสร้างมาตรฐานวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสร้างมาตรฐานวัดบุคลิกภาพเบื้องต้นสังคม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสร้างมาตรฐานวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์

ภาคผนวก ข

ตารางที่ 19

จำนวนข้อกระทงรวมของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครในชั้นพัฒนามาตรวัดและหลังจาก
ผ่านการพัฒนาคุณภาพของมาตรวัด

ขั้นตอน	จำนวนข้อกระทงที่เรียบเรียงมา จากมาตรวัดแรงจูงใจใน การอาสาสมัครของ Clary และ คณะ (1998) (ข้อ)	จำนวนข้อกระทงที่ สร้างขึ้น (ข้อ)	รวมจำนวนข้อกระทง ทั้งหมด (ข้อ)
ชั้นพัฒนามาตรวัด	30	30	60
หลังจากการผ่านการ พัฒนาคุณภาพของ มาตรวัด	3	27	30

ตารางที่ 20

จำนวนข้อกระทงรวมของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัครในชั้น
พัฒนามาตรวัดและหลังจากผ่านการพัฒนาคุณภาพของมาตรวัด

ขั้นตอน	จำนวนข้อกระทงที่เรียบเรียงมา จากมาตรวัดการรับรู้ ความสามารถในการควบคุม พฤติกรรมอาสาสมัครของ Warbuton และ Terry (2000) (ข้อ)	จำนวนข้อกระทงที่ สร้างขึ้น (ข้อ)	รวมจำนวนข้อกระทง ทั้งหมด (ข้อ)
ชั้นพัฒนามาตรวัด	3	3	6
หลังจากการผ่านการ พัฒนาคุณภาพของ มาตรวัด	1	2	3

ตารางที่ 21

จำนวนข้อกระทงรวมของมาตรฐานบุคลิกภาพเื้อต่อสังคมในชั้นพัฒนามาตรฐานวัดและหลังจากผ่านการพัฒนาคุณภาพของมาตรฐานวัด

ขั้นตอน	จำนวนข้อกระทงที่เรียบเรียงมาจากมาตรฐานบุคลิกภาพเื้อต่อสังคมของ Penner (2002) (ข้อ)	จำนวนข้อกระทงที่สร้างขึ้น (ข้อ)	รวมจำนวนข้อกระทงทั้งหมด (ข้อ)
ชั้นพัฒนามาตรฐานวัด	30	30	60
หลังจากการผ่านการพัฒนาคุณภาพของมาตรฐานวัด	12	18	30

ตารางที่ 22

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านค่านิยมในการอาสาสมัคร

ข้อ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่าน ค่า t	CITC ($N = 60$) 10 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง ($n = 16$)		กลุ่มต่ำ ($n = 17$)		t	p			
		M	SD	M	SD					
1	+	6.043	.9283	4.350	.9333	5.952***	.000	✓	.549	✓
2	+	6.348	.6473	4.650	1.2680	5.407***	.000	✓	.682	✓
3	+	6.348	.5728	4.550	.8870	7.765***	.000	✓	.818	✓
4	+	6.478	.5931	4.450	.9445	8.287***	.000	✓	.745	✓
5	+	5.565	.7278	3.550	1.3563	5.943***	.000	✓	.556	✓
6	+	5.870	1.0137	4.350	1.2680	4.365***	.000	✓	.640	✓
7	+	6.391	.6564	4.750	1.1642	5.791***	.000	✓	.744	✓
8	+	6.696	.4705	4.450	1.3169	7.235***	.000	✓	.787	✓
9	+	6.348	.7141	4.250	1.1180	7.430***	.000	✓	.827	✓
10	+	5.696	.7648	3.500	1.1002	7.678***	.000	✓	.617	✓

หมายเหตุ ค่าที่ (t) ที่ขีดเส้นใต้วิเคราะห์โดยวิธีแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $r(58) = .214$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง

ตารางที่ 23

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ

ข้อ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่าน ค่า t	CITC (N = 60) 10 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง (n = 16)		กลุ่มต่ำ (n = 17)		t	p			
		M	SD	M	SD					
1	+	5.769	.8152	4.100	.7881	6.984***	.000	✓	.480	✓
2	+	6.462	.7606	5.100	1.2096	4.408***	.000	✓	.679	✓
3	+	6.423	.8086	5.100	1.2937	4.253***	.000	✓	.667	✓
4	+	6.538	.6469	4.650	1.3870	5.636***	.000	✓	.622	✓
5	+	5.615	.8038	3.951	1.2770	5.407***	.000	✓	.647	✓
6	+	5.885	.7114	3.500	1.1002	8.431***	.000	✓	.728	✓
7	+	6.500	.5831	5.000	1.1239	5.433***	.000	✓	.744	✓
8	+	6.308	.6794	4.300	1.6575	5.098***	.000	✓	.681	✓
9	+	6.346	.5616	4.400	1.0954	7.246***	.000	✓	.748	✓
10	+	6.077	.9767	3.750	1.3328	6.838***	.000	✓	.725	✓

หมายเหตุ ค่าที่ (t) ที่ขีดเส้นใต้วิเคราะห์โดยวิธีแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $r(58) = .214$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง

ตารางที่ 24

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านสังคม

ข้อ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่าน ค่า t	CITC ($N = 60$) 10 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง ($n = 16$)		กลุ่มต่ำ ($n = 16$)		t	p			
		M	SD	M	SD					
1	+	5.600	1.2910	4.000	1.4771	4.004***	.000	✓	.440	✓
2	+	5.280	1.1000	3.261	1.1369	6.252***	.000	✓	.609	✓
3	+	5.280	.7371	3.217	1.2044	7.083***	.000	✓	.728	✓
4	+	5.320	1.1446	3.043	1.1069	6.993***	.000	✓	.666	✓
5	+	5.160	.8981	3.043	1.5219	5.804***	.000	✓	.708	✓
6	+	5.640	.7000	3.565	1.4086	6.377***	.000	✓	.805	✓
7	+	5.640	1.0755	3.826	1.5566	4.659***	.000	✓	.650	✓
8	+	5.800	.7071	3.565	1.1610	8.128***	.000	✓	.864	✓
9	+	5.600	.7071	3.522	1.2746	6.903***	.000	✓	.807	✓
10	+	5.720	.6137	3.043	.9760	11.262***	.000	✓	.890	✓

หมายเหตุ ค่าที่ (t) ที่ขีดเส้นใต้วิเคราะห์โดยวิธีแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $r(58) = .214$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง

ตารางที่ 25

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านอาชีพ

ข้อ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่าน ค่า t	CITC ($N = 60$) 10 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง ($n = 18$)		กลุ่มต่ำ ($n = 17$)		t	p			
		M	SD	M	SD					
1	+	5.238	1.2209	3.524	1.2891	4.425***	.000	✓	.463	✓
2	+	6.000	.8367	4.143	1.1526	5.975***	.000	✓	.565	✓
3	+	5.095	.8891	3.333	1.3166	5.082***	.000	✓	.539	✓
4	+	5.381	.9207	3.524	1.3645	5.170**	.007	✓	.633	✓
5	+	5.048	.9207	4.048	1.4992	2.605***	.000	✓	.259	✓
6	+	5.571	.8106	3.714	1.3470	5.414***	.000	✓	.535	✓
7	+	5.905	.7003	3.905	1.0443	7.289***	.000	✓	.652	✓
8	+	5.619	.9207	3.476	1.1670	6.606***	.000	✓	.702	✓
9	+	5.476	.6796	3.333	1.1972	7.133***	.000	✓	.718	✓
10	+	5.286	.9562	3.381	1.2440	5.563***	.000	✓	.586	✓

หมายเหตุ ค่าที่ (t) ที่ขีดเส้นใต้วิเคราะห์โดยวิธีแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $r(58) = .214$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

** $p < .01$, หนึ่งหาง, *** $p < .001$, หนึ่งหาง

ตารางที่ 26

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการปกป้องตนเอง

ข้อ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่าน ค่า t	CITC ($N = 60$) 10 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง ($n = 17$)		กลุ่มต่ำ ($n = 16$)		t	p			
		M	SD	M	SD					
1	+	5.650	.8127	3.095	1.1360	8.245***	.000	✓	.717	✓
2	+	6.200	.6959	3.333	1.4944	7.934***	.000	✓	.707	✓
3	+	4.700	1.6255	2.333	1.4259	4.962***	.000	✓	.563	✓
4	+	4.950	.9445	2.714	1.2306	6.544***	.000	✓	.671	✓
5	+	4.800	1.0052	2.663	1.3865	5.627***	.000	✓	.636	✓
6	+	5.800	.8335	3.333	1.5599	6.356***	.000	✓	.735	✓
7	+	6.050	.6048	2.714	1.3836	10.083***	.000	✓	.803	✓
8	+	4.700	1.7800	2.048	1.2836	5.493***	.000	✓	.610	✓
9	+	5.500	.8272	3.143	1.2364	7.138***	.000	✓	.797	✓
10	+	5.700	.8013	2.857	1.3887	8.075***	.000	✓	.804	✓

หมายเหตุ ค่าที่ (t) ที่ขีดเส้นใต้วิเคราะห์โดยวิธีแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $r(58) = .214$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง

ตารางที่ 27

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัครด้านการพัฒนาตนเอง

ข้อ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่าน ค่า t	CITC ($N = 60$) 10 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง ($n = 19$)		กลุ่มต่ำ ($n = 16$)		t	p			
		M	SD	M	SD					
1	+	6.550	.5104	3.905	1.3002	8.650***	.000	✓	.710	✓
2	+	6.550	.6048	4.667	1.1972	6.402***	.000	✓	.739	✓
3	+	5.600	1.0463	3.161	1.4721	6.088***	.000	✓	.618	✓
4	+	6.350	.8127	4.190	1.2091	6.677***	.000	✓	.686	✓
5	+	6.550	.5104	4.952	.9735	6.532***	.000	✓	.573	✓
6	+	6.400	.8208	3.714	1.2306	8.257***	.000	✓	.848	✓
7	+	6.450	.6048	3.857	1.1526	9.079***	.000	✓	.797	✓
8	+	5.550	1.0990	3.095	1.3002	6.513***	.000	✓	.671	✓
9	+	6.000	.9177	4.238	1.2611	5.093***	.000	✓	.682	✓
10	+	5.650	1.3089	4.952	.9207	1.982*	.028	✓	.232	✓

หมายเหตุ ค่าที่ (t) ที่ขีดเส้นใต้วิเคราะห์โดยวิธีแยกความแปรปรวน
ค่าวิกฤตของ $r(58) = .214$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

* $p < .05$, หนึ่งหาง, *** $p < .001$, หนึ่งหาง

ตารางที่ 28

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่านค่า t	CITC ($N = 60$) 6 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง ($n = 17$)		กลุ่มต่ำ ($n = 12$)		t	p			
		M	SD	M	SD					
1	-	5.294	1.5315	3.250	1.5673	4.153***	.000	✓	.346	✓
2	-	6.176	.8828	3.125	1.1910	8.952***	.000	✓	.675	✓
3	+	6.412	.7952	4.375	1.3126	6.170***	.000	✓	.513	✓
4	+	5.941	.8993	3.375	1.0555	8.141***	.000	✓	.738	✓
5	+	6.235	.9034	3.792	1.4440	6.163***	.000	✓	.622	✓
6	-	5.235	1.2515	3.083	1.2482	5.433***	.000	✓	.538	✓

หมายเหตุ ค่าที่ (t) ที่ขีดเส้นใต้วิเคราะห์โดยวิธีแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $r(58) = .214$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

*** $p < .001$, หนึ่งหาง

ตารางที่ 29

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่านค่า <i>t</i>	CITC (N = 60) 38 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง (n = 17)		กลุ่มต่ำ (n = 16)		<i>t</i>	<i>p</i>			
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>					
1	-	2.824	.8828	2.375	1.0247	1.350	.093			
2	+	4.588	.5073	3.688	.9465	3.436**	.001	✓	.443	✓
3	-	3.412	.9393	2.442	.9667	2.923**	.003	✓	.374	✓
4	+	4.471	.5145	3.500	.6325	4.849***	.000	✓	.427	✓
5	-	3.176	1.2367	2.750	1.0646	1.059	.149			
6	+	4.529	.5145	3.688	.7042	3.939***	.000	✓	.372	✓
7	+	4.647	.4926	3.688	.7042	4.559***	.000	✓	.502	✓
8	+	4.529	.7174	3.875	1.0878	2.052*	.024	✓	.133	
9	-	3.294	.8489	2.563	.8139	2.524**	.008	✓	.375	✓
10	+	4.235	.6642	3.563	.7274	2.777**	.005	✓	.338	✓
11	-	4.471	.8745	2.875	1.3601	4.033***	.000	✓	.352	✓
12	-	3.824	1.1851	2.938	.9979	2.316*	.014	✓	.414	✓
13	+	4.412	.7952	3.500	.8165	3.249**	.001	✓	.439	✓
14	-	4.353	.7019	2.563	1.0308	5.864***	.000	✓	.546	✓
15	-	4.412	.7952	2.813	1.1087	4.784***	.000	✓	.547	✓
16	+	4.765	.4372	3.750	.7746	4.596***	.000	✓	.467	✓
17	-	2.529	1.1246	2.813	1.1673	-.710	.242			
18	+	4.412	.7952	3.438	.8139	3.478**	.001	✓	.444	✓
19	+	3.353	1.0572	3.250	1.0000	.287	.388			
20	-	3.706	.9852	2.375	.7188	4.409***	.000	✓	.467	✓

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น

ข้อ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่าน ค่า <i>t</i>	CITC (<i>N</i> = 60) 38 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง (<i>n</i> = 17)		กลุ่มต่ำ (<i>n</i> = 16)		<i>t</i>	<i>p</i>			
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>					
21	+	4.294	.5879	3.375	.7188	4.032***	.000	✓	.514	✓
22	+	4.412	.5073	3.313	.7042	5.169***	.000	✓	.569	✓
23	+	4.471	.5145	3.375	.8062	4.683***	.000	✓	.601	✓
24	-	3.294	1.1600	2.250	1.0646	2.689**	.006	✓	.337	✓
25	-	3.647	.8618	2.438	1.0308	3.666***	.000	✓	.395	✓
26	-	3.529	.7174	2.375	1.0247	3.768***	.000	✓	.400	✓
27	+	4.471	.5145	3.188	.8342	5.354***	.000	✓	.583	✓
28	+	4.235	.9034	3.250	.6831	3.517**	.001	✓	.428	✓
29	-	3.118	1.3173	2.563	.8921	1.408	.084			
30	+	4.353	.4926	3.438	.9639	3.403**	.001	✓	.379	✓
31	-	3.235	1.2005	2.500	1.0954	1.834*	.038	✓	.217	✓
32	+	4.294	.4697	2.688	1.0782	5.490***	.000	✓	.571	✓
33	-	2.647	1.1695	2.617	1.2018	.074	.471			
34	-	4.412	.8703	2.688	1.1383	4.907***	.000	✓	.414	✓
35	+	4.118	.7812	3.563	.6292	2.239*	.016	✓	.396	✓
36	+	4.471	.6243	3.250	.7746	4.999***	.000	✓	.603	✓
37	+	4.471	1.0073	3.750	.6831	2.390*	.012	✓	.370	✓
38	-	3.941	1.0290	2.313	.6021	5.503***	.000	✓	.408	✓
39	-	3.882	1.1114	2.938	.8539	2.726**	.005	✓	.300	✓
40	-	3.647	.9963	2.563	.9639	3.175**	.002	✓	.388	✓

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตรวัดบุคลิกภาพเอื้อต่อสังคมด้านความเข้าใจและห่วงใยผู้อื่น

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่าน ค่า t	CITC ($N = 60$) 38 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง ($n = 17$)		กลุ่มต่ำ ($n = 16$)		t	p			
		M	SD	M	SD					
41	-	4.059	.8993	2.688	.7932	4.634***	.000	✓	.327	✓
42	-	3.824	1.0146	3.188	.9811	1.829*	.039	✓	.172	
43	+	4.294	.6860	3.188	.6551	4.733***	.000	✓	.552	✓
44	+	4.235	.7524	2.625	.9574	5.390***	.000	✓	.503	✓

หมายเหตุ ค่าที (t) ที่ขีดเส้นใต้วิเคราะห์โดยวิธีแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $r(58) = .214$, $\alpha = .05$ (หนึ่งหาง)

* $p < .05$, หนึ่งหาง, ** $p < .01$, หนึ่งหาง, *** $p < .001$, หนึ่งหาง

ตารางที่ 30

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนรายข้อระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที และหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆของมาตราวัด บุคลิกภาพเพื่อต่อสังคมด้านความเอื้อเฟื้อ

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ						ผ่าน ค่า t	CITC ($N = 60$) 16 ข้อ	ผ่านการวิเคราะห์
		กลุ่มสูง ($n = 16$)		กลุ่มต่ำ ($n = 16$)		t	p			
		M	SD	M	SD					
1	+	4.063	.5737	2.813	.6551	5.742***	.000	✓	.548	✓
2	-	4.438	.6292	2.813	1.1087	5.099***	.000	✓	.475	✓
3	-	3.750	.6831	2.250	.8563	5.477***	.000	✓	.490	✓
4	-	4.063	.7719	2.375	.8851	5.748***	.000	✓	.481	✓
5	+	4.063	.8539	2.625	1.0878	4.158***	.000	✓	.484	✓
6	+	4.063	.8539	3.000	.9661	3.296**	.001	✓	.421	✓
7	+	3.313	1.0145	1.813	1.0468	4.116***	.000	✓	.480	✓
8	+	3.750	.9309	2.313	.9465	4.331***	.000	✓	.296	✓
9	+	4.188	.6551	3.438	1.1529	2.262*	.016	✓	.223	✓
10	+	4.875	.3416	2.813	1.2764	6.244***	.000	✓	.601	✓
11	+	4.000	.8944	2.125	1.0247	5.514***	.000	✓	.484	✓
12	+	4.875	.3416	3.938	1.1236	3.193**	.003	✓	.419	✓
13	+	4.813	.4031	3.188	1.0468	5.794***	.000	✓	.570	✓
14	+	4.063	.8539	2.313	.7932	6.006***	.000	✓	.494	✓
15	+	4.313	.8732	3.188	.8342	3.726***	.000	✓	.484	✓
16	+	4.063	.9287	2.500	1.2649	3.983***	.000	✓	.483	✓

หมายเหตุ ค่าที (t) ที่ขีดเส้นใต้วิเคราะห์โดยวิธีแยกความแปรปรวน

ค่าวิกฤตของ $r(58) = .214$, $\alpha = .05$ (หนึ่งทาง)

* $p < .05$, หนึ่งทาง, ** $p < .01$, หนึ่งทาง, *** $p < .001$, หนึ่งทาง

ภาคผนวก ค

ตารางที่ 31

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ

	VA	VB	VC	VD	VE	VF	C	PE	PH
VA	(.840)	.628***	.327***	.337***	.333***	.575***	.315***	.482***	.378***
VB		(.858)	.397***	.525***	.360***	.607***	.407***	.431***	.318***
VC			(.916)	.536***	.462***	.405***	.160***	.133*	.176***
VD				(.810)	.508***	.524***	.073	.095	.164***
VE					(.875)	.589***	.088	.011	.037
VF						(.859)	.240***	.280***	.263***
C							(.728)	.367***	.220***
PE								(.863)	.529***
PH									(.766)

* $p < .01$, สองหาง, *** $p < .001$, สองหาง

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เพศ ชาย หญิง

อายุ ..... ปี

ท่านกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ..... คณะ .....

ท่านได้มีการทำกิจกรรมอาสาสมัคร (อาทิเช่นการออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชนการสอน/อ่านหนังสือ
ให้แก่ผู้พิการทางสายตาการเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆหรือกิจกรรมอื่นๆที่เป็นการให้
ความช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน) ในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาหรือไม่

ไม่ได้ทำ

หากท่านไม่ได้มีการทำกิจกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาโปรดระบุเหตุผลที่ทำให้ท่าน
ไม่ได้ทำกิจกรรมอาสาสมัคร

.....

ทำ เป็นจำนวน ..... ชั่วโมง

หากท่านได้มีการทำกิจกรรมอาสาสมัครในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมาโปรดระบุกิจกรรมที่ท่านได้ทำ
พร้อมจำนวนชั่วโมงการทำกิจกรรมอาสาสมัครของท่านในแต่ละกิจกรรม

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

แบบวัดแรงจูงใจในการอาสาสมัคร

รูปแบบการตอบแบบวัด

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย × บนตัวเลขที่ตรงและสอดคล้องกับเหตุผลในการทำกิจกรรมอาสาสมัครของท่านมากที่สุด หรือหากท่านไม่เคยทำกิจกรรมอาสาสมัคร ขอให้ท่านพิจารณาข้อความในแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย × บนตัวเลขที่น่าจะตรงกับเหตุผลที่จะทำให้ท่านทำกิจกรรมอาสาสมัครมากที่สุด โดยแต่ละช่องมีความหมายดังต่อไปนี้

- 1 หมายถึง เหตุผลนี้ไม่ตรงกับเหตุผลในการทำกิจกรรมอาสาสมัครของท่านอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง เหตุผลนี้ไม่ตรงกับเหตุผลในการทำกิจกรรมอาสาสมัครของท่าน
- 3 หมายถึง เหตุผลนี้ตรงและไม่ตรงกับเหตุผลในการทำกิจกรรมอาสาสมัครของท่านพอๆกัน
- 4 หมายถึง เหตุผลนี้ตรงกับเหตุผลในการทำกิจกรรมอาสาสมัครของท่าน
- 5 หมายถึง เหตุผลนี้ตรงกับเหตุผลในการทำกิจกรรมอาสาสมัครของท่านอย่างยิ่ง

ข้อ	เหตุผลในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร	ไม่ตรง อย่างยิ่ง	ไม่ตรง	ตรง และ ไม่ตรง พอๆกัน	ตรง	ตรง อย่างยิ่ง
1	เพราะฉันรู้สึกห่วงใยคนที่ต้องการความช่วยเหลือ	1	2	3	4	5
2	เพราะฉันเข้าใจในอุดมการณ์ที่ฉันมีมากขึ้นผ่านการอาสาสมัคร	1	2	3	4	5
3	เพราะกิจกรรมอาสาสมัครเป็นสิ่งที่เพื่อนๆ ของฉันให้ความสนใจทำ	1	2	3	4	5
4	เพราะการอาสาสมัครช่วยให้ฉันมีโอกาสได้ทดลองทำงานที่ฉันสนใจ	1	2	3	4	5
5	เพราะการทำงานอาสาสมัครช่วยให้ฉันลืมเรื่องไม่สบายใจที่มีได้	1	2	3	4	5
6	เพราะการอาสาสมัครเป็นหนทางหนึ่งในการได้เพื่อนใหม่ๆ	1	2	3	4	5
7	เพราะฉันสามารถทำตามอุดมการณ์ของฉันได้ผ่านการอาสาสมัคร	1	2	3	4	5
8	เพราะการอาสาสมัครทำให้ฉันได้พบประสบการณ์ใหม่ๆ	1	2	3	4	5
9	เพราะเพื่อนๆชวนฉันให้ทำกิจกรรมอาสาสมัคร	1	2	3	4	5
10	เพราะการอาสาสมัครทำให้ฉันได้สร้างเครือข่ายกับผู้ที่อาจจะเอื้อประโยชน์ต่ออาชีพของฉัน	1	2	3	4	5
11	เพราะฉันลืมความเหงาได้เมื่อทำกิจกรรมอาสาสมัคร	1	2	3	4	5
12	เพราะฉันรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเมื่อทำกิจกรรมอาสาสมัคร	1	2	3	4	5
13	เพราะฉันรู้สึกไม่สบายใจเมื่อเห็นผู้อื่นกำลังลำบาก	1	2	3	4	5
14	เพราะการอาสาสมัครช่วยให้ฉันได้ฝึกฝนทักษะต่างๆที่เรียนมาด้วยการลงมือทำจริง	1	2	3	4	5
15	เพราะกิจกรรมอาสาสมัครเป็นสิ่งที่ผู้คนที่คุณรู้จักสนใจที่จะเข้าร่วม	1	2	3	4	5
16	เพราะการทำงานอาสาสมัครช่วยให้ฉันมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับงานที่ฉันสนใจได้ว่างานนั้นเหมาะกับฉันจริงหรือไม่	1	2	3	4	5
17	เพราะการทำงานอาสาสมัครทำให้ฉันรู้สึกผิดน้อยลงที่ตนเองเกิดมาโชคดีกว่าคนอื่น	1	2	3	4	5
18	เพราะฉันรู้สึกว่าคุณค่าของฉันเพิ่มขึ้นจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร	1	2	3	4	5
19	เพราะฉันอยากมีส่วนช่วยให้ผู้อื่นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	1	2	3	4	5

ข้อ	เหตุผลในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร	ไม่ตรง อย่าง ยิ่ง	ไม่ตรง	ตรง และ ไม่ตรง พอๆกัน	ตรง	ตรง อย่าง ยิ่ง
20	เพราะฉันมีโอกาสพัฒนาความสามารถในการอยู่กับผู้อื่น ผ่านการอาสาสมัคร	1	2	3	4	5
21	เพราะเพื่อนๆของฉันต่างก็เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมอาสาสมัคร	1	2	3	4	5
22	เพราะประสบการณ์อาสาสมัครจะช่วยให้ฉันประสบความสำเร็จในการทำงาน	1	2	3	4	5
23	เพราะการอาสาสมัครช่วยลดความกังวลเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่ฉันมี	1	2	3	4	5
24	เพราะฉันรู้สึกว่าเป็นที่ต้องการ เมื่อได้ทำกิจกรรมอาสาสมัคร	1	2	3	4	5
25	เพราะการได้ช่วยเหลือผู้อื่นเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับฉัน	1	2	3	4	5
26	เพราะการอาสาสมัครช่วยให้ฉันได้รู้จักตนเองชัดเจนขึ้น	1	2	3	4	5
27	เพราะคนใกล้ชิดของฉันเห็นคุณค่าในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร	1	2	3	4	5
28	เพราะประสบการณ์อาสาสมัครจะช่วยเพิ่มโอกาสที่ฉันจะได้รับการตอบรับเข้าทำงานมากขึ้น	1	2	3	4	5
29	เพราะการอาสาสมัครช่วยดึงความสนใจของฉันออกจากปัญหาที่ฉันกำลังเผชิญอยู่	1	2	3	4	5
30	เพราะฉันรู้สึกพอใจกับตัวเองมากขึ้นจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร	1	2	3	4	5

แบบวัดบุคลิกภาพเพื่อต่อสังคม

รูปแบบการตอบแบบวัด

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย X บนตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยแต่ละช่องมีความหมายดังต่อไปนี้

- 1 หมายถึง ท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความดังกล่าว
- 2 หมายถึง ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
- 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกันกับข้อความดังกล่าว
- 4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
- 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความดังกล่าว

ข้อ	คำถาม	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.	ปัจจุบันนี้ความกดดันด้านคะแนนและการโง่งมสอบในโรงเรียนแพร่หลายมาก ดังนั้น หากใครจะโง่งมบ้างในบางครั้งก็ไม่ได้ทำผิดมากมายนัก	1	2	3	4	5
2.	เวลาเห็นใครถูกเอาเปรียบ ฉันจะเกิดความรู้สึกอยากปกป้องเขา	1	2	3	4	5
3.	บางครั้ง ฉันพยายามเข้าใจเพื่อนให้มากขึ้น โดยคิดจากมุมมองของเขว่าเป็นเช่นไร	1	2	3	4	5
4.	โดยปกติแล้ว เวลาตัดสินใจทำอะไร ฉันจะคิดถึงประโยชน์ต่อผู้อื่น	1	2	3	4	5
5.	เวลาไม่สบายใจ คนเราไม่ต้องมาห่วงอีกแล้วว่าจะปฏิบัติตัวกับคนอื่นอย่างไรอีก	1	2	3	4	5
6.	บางครั้ง ฉันก็ไม่ได้รู้สึกเห็นใจอะไรมากนัก เวลาเห็นคนอื่นถูกเอาเปรียบ	1	2	3	4	5
7.	หากฉันมั่นใจว่าตัวเองถูก ฉันจะไม่ยอมเสียเวลามากนักที่จะฟังข้อโต้แย้งของคนอื่น	1	2	3	4	5
8.	ฉันเลือกทำอะไรโดยคำนึงถึงสิทธิของทุกคนที่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5
9.	เวลาคนเรามีอะไรต้องทำ เป็นไปไม่ได้เลยที่เราจะรักษาผลประโยชน์ของคนอื่นๆ	1	2	3	4	5
10.	ฉันรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อฉันเห็นคนอื่นกำลังลำบาก	1	2	3	4	5
11.	เวลาไม่พอใจใคร ฉันจะพยายาม “เอาใจเขามาใส่ใจเรา”	1	2	3	4	5
12.	ฉันมีแนวโน้มที่จะควบคุมตนเองไม่ได้ เมื่อเกิดเรื่องฉุกเฉิน	1	2	3	4	5
13.	ในสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการเอาเปรียบนั้น การจะเอาเปรียบคนอื่นบ้างก็คงไม่ได้ผิดมากมายอะไรนัก	1	2	3	4	5
14.	เมื่อฉันเห็นคนกำลังถูกเอาเปรียบ ฉันจะอดเห็นใจเขาไม่ได้	1	2	3	4	5
15.	บางครั้ง ฉันก็ไม่เข้าใจว่าทำไมคนอื่นถึงคิดมากกับเรื่องที่ผมเห็นว่า เป็นแค่เรื่องเล็กน้อย	1	2	3	4	5

ข้อ	คำถาม	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
16.	ผลกระทบต่อคนอื่นเป็นเรื่องสำคัญที่ฉันคำนึงถึงในการตัดสินใจ	1	2	3	4	5
17.	ในขณะที่ฉันกำลังเดือดร้อน ฉันก็ไม่ได้นึกถึงความเป็นไปของคนรอบตัวของฉันนัก	1	2	3	4	5
18.	ก่อนจะตัดสินใจอะไร ฉันจะคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5
19.	เวลาเมื่อไรถูกเงิน ฉันมักจะทำอะไรไม่ถูก	1	2	3	4	5
20.	เวลาฉันไม่พอใจใคร ฉันมักจะสรุปว่าความคิดของเขาไม่มีเหตุผล	1	2	3	4	5
21.	ถ้าของสาธารณะที่ฉันใช้อยู่มีสภาพทรุดโทรมอยู่แล้ว ฉันก็จะไม่ค่อยทะนุถนอมมันมากนัก	1	2	3	4	5
22.	ฉันยอมลดประโยชน์ส่วนตน หากจะช่วยให้คนอื่นได้รับประโยชน์มากขึ้น	1	2	3	4	5
23.	ทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับฉันคือทางเลือกที่คงไว้ซึ่งสิทธิของทุกคนที่เกี่ยวข้อง	1	2	3	4	5
24.	เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ฉันควบคุมตัวเองให้พร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่นได้ดี	1	2	3	4	5
25.	ไม่ว่าคุณเราจะมีฐานะมากเพียงใด การช่วยเหลือคนอื่นก็ยังคงเป็นเรื่องที่ต้องทำ	1	2	3	4	5

รูปแบบการตอบแบบวัด

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย X บนตัวเลขที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของท่านมากที่สุด โดยแต่ละช่องมีความหมายดังต่อไปนี้

- 1 หมายถึง ท่านไม่เคยทำตามข้อความดังกล่าว
- 2 หมายถึง ท่านเคยทำตามข้อความดังกล่าวเพียงครั้งเดียว
- 3 หมายถึง ท่านเคยทำตามข้อความดังกล่าวมากกว่าหนึ่งครั้ง
- 4 หมายถึง ท่านทำตามข้อความดังกล่าวบ่อย
- 5 หมายถึง ท่านทำตามข้อความดังกล่าวบ่อยมาก

ข้อ	คำถาม	ไม่เคยทำ	เคยทำเพียงครั้งเดียว	เคยทำมากกว่าหนึ่งครั้ง	ทำบ่อย	ทำบ่อยมาก
1.	ฉันเสนอให้ความช่วยเหลือแก่คนที่ไม่รู้จัก แม้ว่าพวกเขาจะไม่ได้ร้องขอ (อาทิเช่น ช่วยเก็บของที่หล่นคืนเจ้าของ หรือคืนเงินทองที่ได้รับเกินมา)	1	2	3	4	5
2.	ฉันสละที่นั่งให้แก่เด็ก สตรีมีครรภ์ และผู้สูงอายุ	1	2	3	4	5
3.	ฉันบริจาคเงินหรือสิ่งของให้แก่องค์กรการกุศล	1	2	3	4	5
4.	ฉันขึ้นอาสาที่จะช่วยงานเพื่อนหรือคนรู้จักโดยไม่เรียกร้องค่าตอบแทน	1	2	3	4	5
5.	ฉันเสนอความช่วยเหลือให้แก่คนที่ฉันคิดว่ากำลังหลงทาง	1	2	3	4	5

แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาสาสมัคร

รูปแบบการตอบแบบวัด

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย X บนตัวเลขที่ตรงและสอดคล้องกับความเป็นไปได้ตามการรับรู้ของท่านมากที่สุด โดยแต่ละช่องมีความหมายดังต่อไปนี้

- 1 หมายถึง ข้อความนี้เป็นไปไม่ได้อย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง ข้อความนี้เป็นไปไม่ได้
- 3 หมายถึง ข้อความนี้เป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้พอๆกัน
- 4 หมายถึง ข้อความนี้เป็นไปได้
- 5 หมายถึง ข้อความนี้เป็นไปได้อย่างยิ่ง

ข้อ	คำถาม	เป็นไป ไม่ได้ อย่าง ยิ่ง	เป็นไป ไม่ได้	เป็นไป ได้และ เป็นไป ไม่ได้ พอๆกัน	เป็นไป ได้	เป็นไป ได้ อย่าง ยิ่ง
1.	ฉันมองว่าเป็นเรื่องยากที่ฉันจะทำกิจกรรมอาสาสมัครภายใน 1 ปีข้างหน้า	1	2	3	4	5
2.	ฉันสามารถจัดการไม่ให้มีสิ่งใดมาหยุดยั้งฉันจากการทำกิจกรรมอาสาสมัครภายใน 1 ปีข้างหน้า	1	2	3	4	5
3.	จะมีบางสิ่งมาขัดขวางไม่ให้ฉันทำกิจกรรมอาสาสมัครภายใน 1 ปีข้างหน้าได้ แม้ว่าฉันจะต้องการก็ตาม	1	2	3	4	5

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ เกิดเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2531 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จากคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2552 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญา มหาบัณฑิตคณะจิตวิทยา สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2554

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY